

Nasjonalparkstyret
Reisa nasjonalpark/
Ráisduottarháldi
landskapsvernområde

Møteinnkalling

Utvalg: Reisa nasjonalparkstyre

Møtested: , Styremøte på Halti og på teams

Dato: 31.05.2024

Tidspunkt: 12:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	Styresak		
ST 15/24	Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte		
ST 16/24	Referatsaker		
RS 9/24	Godkjenning av protokoll fra styremøte 19.11.23 på teams		2023/10618
RS 10/24	Ny veileder - Reisa og Ráisduottarháldi nasjonalpark - oppfølging av ulovlige forhold i verneområder		2024/1791
RS 11/24	Tilbakemelding på fagsamling fra styremedlemmer		2023/10551
RS 12/24	Helikoptertransport material naustihytta		2024/3970
RS 13/24	Presisering av tillatelse til transport av materialer til skjøtelsesprosjekt ved Rivttoaivi - Statskog		2024/4000
RS 14/24	Reisa nasjonalpark sørvest for Ráisjávri er tatt med i basiskartelling for 2024		2024/5359
RS 15/24	Tilbakemelding om saksbehandlingstid - Gjerde uten tillatelse på strekningen Ráissajávri til Vievssesgielas - Roaváš gjerdet - Reinbeitedistrikt 42 Beahcegealli		2023/5469
RS 16/24	Saksprotokoll Innspill til revisjon av forskrift for motorferdsel i Reisavassdraget		2024/4144
RS 17/24	Forhåndsvarsel om iverksetting av tvangsmulkt for ulovlig bygg ved Ráisjávri		2022/7886
RS 18/24	Saksprotokoll - Møteplan Reisa nasjonalparkstyret 2024		2023/10591
RS 19/24	Deltakelse TBA konferanse		2023/10591
	Styresak		
ST 17/24	Endringer i forvaltningsplan etter tilbakemelding fra Miljødirektoratet		2022/6686
ST 18/24	Dispensasjon fra verneforskriften til OffRoadFinnmark 2024 for motorferdsel langs nasjonalparkgrensen		2024/3762
ST 19/24	Ny konstruksjon til vedlagring ved Nausti		2024/3760

ST 15/24 Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte
ST 16/24 Referatsaker

Møteprotokoll

Utvalg: Reisa nasjonalparkstyre

Møtested: , Teams

Dato: 19.12.2023

Tidspunkt: 10:00 - 11:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Line FUSDahl	Medlem	Troms fylkeskommune
Herborg Ringstad	Leder	

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Máret Láila Logje	Medlem	
Mikkel O. Nilut	Nestleder	
Tom Vegar Kiil	Medlem	

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Ol Johan Gaup	Máret Láila Logje	
Elle Merete Utsi	Mikkel O. Nilut	

Merknader:

Forarbeid: 1,5 timer

Møtetid: 1 time

Øvrige frammøtte:

Navn
Nina Andrea Storm
Rune Benonisen

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	Styresak		
ST 38/23	Referatsaker		
	Styresak		
ST 39/23	Godkjenning av møteinnkalling		2023/10618
ST 40/23	Godkjenning av protokoll fra styremøte 29.11.2023		2023/10618
ST 41/23	Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Ráisduottarháldi landskapsvernområde til kjøring med snøskuter til Somashytta		2023/11102
ST 42/23	Godkjenning av tiltaksplanen 2024		2023/10444
ST 43/23	Utkast møteplan 2024 (Desember)		2023/10591

ST 38/23 Referatsaker

Saksprotokoll i Reisa nasjonalparkstyre - 19.12.2023

Behandling

Vedtak

ST 39/23 Godkjenning av møteinnkalling 11.12.2023 00:00:00

Saksprotokoll i Reisa nasjonalparkstyre - 19.12.2023

Behandling

Enstemmig vedtatt

Vedtak

Innkallingen til styremøtet godkjennes

Forvalters innstilling

Innkallingen til styremøtet godkjennes

**ST 40/23 Godkjenning av protokoll fra styremøte 29.11.2023
11.12.2023 00:00:00****Saksprotokoll i Reisa nasjonalparkstyre - 19.12.2023****Behandling**

Enstemmig vedtatt

Vedtak

Protokoll fra møte 29.11.23 godkjennes

Forvalters innstilling

Protokoll fra møte 29.11.23 godkjennes

**ST 41/23 Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for
Ráisduottarháldi landskapsvernområde til kjøring med
snøskuter til Somashytta 15.12.2023 00:00:00****Saksprotokoll i Reisa nasjonalparkstyre - 19.12.2023****Behandling**

Enstemmig vedtatt

Vedtak

Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Ráisduottarháldi landskapsvernområde til kjøring med snøskuter til Somashytta fra godkjent løype grunnet helsemessige årsaker avslås. Spørsmål om nødverge er ikke relevant for denne søknaden og følger eget lovverk. Nødverge oppstår akutt på stedet og kan ikke vurderes på forhånd.

Med det grunnlaget som oppgis i søknaden er det ikke hjemmel etter verneforskriften eller naturmangfoldloven §48 til å gi dispensasjon.

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages etter regler i forvaltningsloven. Klage må fremmes seinest tre uker etter at vedtaket er mottatt. En eventuell klage sendes til nasjonalparkstyret og videresendes til Miljødirektoratet hvis vedtak opprettholdes etter klagebehandlingen.

Forvalters innstilling

Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Ráisduottarháldi landskapsvernområde til kjøring med snøskuter til Somashytta fra godkjent løype grunnet helsemessige årsaker avslås. Spørsmål om nødverge er ikke relevant for denne søknaden og følger eget lovverk. Nødverge oppstår akutt på stedet og kan ikke vurderes på forhånd.

Med det grunnlaget som oppgis i søknaden er det ikke hjemmel etter verneforskriften eller naturmangfoldloven §48 til å gi dispensasjon.

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages etter regler i forvaltningsloven. Klage må fremmes seinest tre uker etter at vedtaket er mottatt. En eventuell klage sendes til nasjonalparkstyret og videresendes til Miljødirektoratet hvis vedtak opprettholdes etter klagebehandlingen.

ST 42/23 Godkjenning av tiltaksplanen 2024 11.12.2023 00:00:00

Saksprotokoll i Reisa nasjonalparkstyre - 19.12.2023

Line FUSDahl

Det tas kontakt med de andre partnerne i prosjektet informasjonspunkt i Kautokeino for å sjekke status hos dem før søknad på tiltaket sendes inn i januar.

Herborg Ringstad

Det ble oppdaget diverse søppel i nasjonalparken i løpet av en vandretur i fjor sommer og det ønskes avklaring av eierskap og ansvar for å fjerne dette. Verneområdestyret, Reindrift, SNO eller Statskog/fjelltjenesten.

OI Johan Gaup

Forslag til å utvikle informasjonsplakat knyttet til samiske stedsnavn til alle innfallsportene til RNP. Denne kan også inkluderes til informasjonspunktet i Kautokeino.

Behandling

Enstemmig vedtatt

Vedtak

Reisa nasjonalparkstyre godkjenner tiltaksplanen for Reisa nasjonalpark og Ráisduottarháldi landskapsvernområde 2024.

Forvalters innstilling

Reisa nasjonalparkstyre godkjenner tiltaksplanen for Reisa nasjonalpark og Ráisduottarháldi landskapsvernområde 2024.

ST 43/23 Utkast møteplan 2024 (Desember) 11.12.2023 00:00:00

Saksprotokoll i Reisa nasjonalparkstyre - 19.12.2023

OI Johan Gaup
Herborg Ringstad

Forslag til felttur ut i reinbeitedistriktet for styret i 2024 - feks April. Inkludere et seminar som beskriver reindriften i området generelt og knyttet til RNP. Planlegge dette i forbindelse med et styremøte i 2024.

Behandling

Enstemmig vedtatt

Vedtak

Styret godkjenner foreløpig møteplan for 2024 med de forslagene som har blitt nevnt.

Forvalters innstilling

Styret godkjenner foreløpig møteplan for 2024.

Nasjonalparkstyret for Reisa og Ráisduottarháldi
Postboks 6105
9291 TROMSØ

Trondheim, 09.02.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2024/1686

Saksbehandler:
Hege Langeland

Ny veileder om oppfølging av ulovlige forhold i verneområder

Vi har revidert vår tidligere veileder M-617 | 2016 og erstattet denne med ny veileder Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder M-2692|2024. Veilederen ligger på våre nettsider under [Forvaltning av verneområder: Rundskriv og veiledere](#).

Veilederen har et nytt kapittel om overtredelsesgebyr, som vi håper vil være nyttig i det videre arbeidet fremover.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Tone Lise Alstad Eid
seksjonsleder

Hege Langeland
seniorrådgiver

Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder

M-2692 | 2024

Kolofon

Tittel: Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder

Sammendrag

Overtredelser av naturmangfoldlovens bestemmelser om verneområder, verneforskrifter og enkeltvedtak bør følges opp med forvaltnings sanksjoner av allmennpreventive hensyn. Denne veilederen gir en oversikt over virkemidler som kan benyttes av forvaltningen når det oppdages ulovlige tiltak eller virksomhet i verneområder. Reaksjoner på overtredelser kan være anmeldelse til politiet eller overtredelsesgebyr og pålegg om retting eller stans. Forvaltningen kan også ilegge tvangsmulkt eller rette opp et ulovlig forhold selv når vilkårene for dette er oppfylt. Overtredelser bør i mange tilfeller følges opp med både retting og en sanksjon som overtredelsesgebyr eller anmeldelse til politiet. Veilederen gir praktiske råd om hvordan de ulike virkemidlene bør benyttes.

Veilederen erstatter tidligere veileder M-617 | 2016.

Utførende institusjon (institusjonen er ansvarlig for innholdet i rapporten):

Miljødirektoratet

M-nummer: 2692   **År:** 2024   **Sidetall:** 31

Utgiver: Miljødirektoratet

Emneord: verneområder, ulovligheter, retting og overtredelsesgebyr

Innhold

1. Innledning	5
1.1 Hva er en overtredelse?	5
1.2 Hvilke virkemidler finnes?	5
1.3 Forvaltningstiltak	5
1.4 Sanksjoner	6
1.5 Hvorfor bør virkemidlene brukes?	6
2. Retting og stans	7
2.1 Hva er retting og stans?	7
2.2 Plikt til å rette på eget tiltak.....	7
2.3 Pålegg om retting og stans.....	7
2.4 I hvilke saker bør retting og stans brukes?	8
2.5 Hvem treffer vedtak om retting og stans?	8
2.6 Vilkår for retting og stans	9
2.7 Fremgangsmåte for pålegg om stans	9
2.7.1 Skriftlig vedtak om stans	10
2.7.2 Muntlig stans på stedet.....	10
2.8 Fremgangsmåte for retting	11
2.8.1 Forhåndsvarsling av retting	11
2.8.2 Kravene til enkeltvedtak for retting	12
2.8.3 Oppfølging etter at rettingsfristen er gått ut.....	12
2.9 Retting/stans og anmeldelse/overtredelsesgebyr	13
3. Tvangsmulkt.....	13
3.1 Hva er tvangsmulkt	13
3.2 I hvilke saker bør tvangsmulkt brukes?	14
3.3 Hvem avgjør om tvangsmulkt skal ilegges?	14
3.4 Vilkår for tvangsmulkt	14
3.5 Fremgangsmåte for tvangsmulkt	15
3.5.1 Engangsbeløp eller løpende	15
3.5.2 Forhåndsvarsel av tvangsmulkt	15
3.5.3 Vedtak om tvangsmulkt.....	15
3.5.4 Innkreving av tvangsmulkt.....	16
4. Direkte gjennomføring	16
4.1 Hva er direkte gjennomføring?	16

4.2	I hvilke saker bør vi bruke direkte gjennomføring?	17
4.3	Hvem avgjør om det skal utføres direkte gjennomføring?	17
4.4	Vilkår for direkte gjennomføring	17
4.5	Fremgangsmåte for direkte gjennomføring	18
4.6	Dekning av utgifter ved direkte gjennomføring	19
4.7	Politibistand i konfliktfylte saker	19
5.	Overtredelsesgebyr	20
5.1	Hva er overtredelsesgebyr?.....	20
5.2	I hvilke saker bør vi ilegge overtredelsesgebyr?.....	20
5.2.1	Mindre alvorlige overtredelser	20
5.2.2	Sakstyper	20
5.3	Hvem treffer vedtak om overtredelsesgebyr?.....	21
5.4	Hvem kan pålegges overtredelsesgebyr?.....	22
5.5	Straffbarhetsvilkårene	22
5.5.1	Brudd på bestemmelser	22
5.5.2	Det må ikke foreligge straffrihetsgrunn	22
5.5.3	Overtrederen må ha skyldene.....	23
5.5.4	Overtrederen må ha utvist tilstrekkelig skyld	23
5.6	Foreldelse	23
5.7	Fakta må være klart og dokumenterbart	24
5.8	Hvilke undersøkelser kan gjøres av forvaltningen?	24
5.9	Særlig om vernet mot selvinkriminering	25
5.10	Oversendelse av saker for overtredelsesgebyr til Miljødirektoratet	26
5.10.1	Hvem kan oversende en sak om overtredelsesgebyr?	27
5.10.2	Før oversendelse av saken.....	27
5.10.3	Hva skal oversendes?.....	27
5.10.4	Miljødirektoratets vurdering av saken	28
5.11	Saksbehandlingen ved overtredelsesgebyr	28
5.12	Overtredelsesgebyrets størrelse	29
6.	Anmeldelse	29
6.1	Generelt om politianmeldelse	29
6.2	Overtredelser som bør anmeldes	30
6.3	Foreldelse	31

1. Innledning

1.1 Hva er en overtredelse?

Denne veilederen gir veiledning om oppfølging av ulovlige forhold i verneområder. Med ulovlige forhold mener vi overtredelser av regelverket for verneområder, dvs. brudd på bestemmelser i naturmangfoldloven, verneforskrifter og enkeltvedtak. Enhver handling som er i strid med forbud eller pålegg i naturmangfoldloven, verneforskrifter eller enkeltvedtak med hjemmel i disse, er å anse som en overtredelse av regelverket.

Eksempler på dette er:

- Bygging uten tillatelse
- Ferdsel i områder med ferdselsforbud
- Graving og oppgradering av kjørespor/enkle veier uten tillatelse
- Motorferdsel utover det som følger av en tillatelse
- Bruk av droner i områder med droneforbud

Brudd på vilkår i tillatelser er også overtredelser som bør følges opp, f.eks. når et tilbygg har et større areal eller annen utforming enn det som følger av tillatelsen.

1.2 Hvilke virkemidler finnes?

Naturmangfoldloven har flere bestemmelser som bør brukes for å følge opp overtredelser. Oppfølging bør skje for å opprettholde verneverdiene i verneområdet, men også for å hindre at nye overtredelser skjer i fremtiden.

I oppfølgingen av overtredelser skiller vi mellom

- 1) *forvaltningstiltak* som kan brukes for å stanse og rette opp i et ulovlig forhold og
- 2) *sanksjoner* som har som formål å straffe den eller de som har begått et lovbrudd.

I denne veilederen vil vi gi noen retningslinjer for når det er aktuelt å benytte disse virkemidlene og fremgangsmåten.

1.3 Forvaltningstiltak

Formålet med forvaltningstiltakene er å få stanset og rettet ulovligheter, for eksempel å få fjernet et ulovlig tiltak eller gjenopprettet naturverdier. Forvaltningstiltakene har ikke som formål å straffe overtrederen, men gjøres av hensyn til verneverdiene og verneformålet.

Naturmangfoldloven har følgende bestemmelser om forvaltningstiltak for å følge opp ulovligheter i verneområder:

- Retting, stans og avbøtende tiltak (§ 69)
- Direkte gjennomføring (§ 71)

- Tvangsmulkt (§ 73)

Forvaltningstiltakene kan i utgangspunktet benyttes på alle typer overtredelser av lov, forskrift og enkeltvedtak.

I tillegg til forvaltningstiltak, kan overtrederen få en *sanksjon* som nevnt i kap. 1.4.

1.4 Sanksjoner

Bestemmelser om sanksjoner er noe annet enn det vi omtaler som forvaltningstiltak. Sanksjoner har som formål å virke som straff og formålet er at straffen skal virke preventivt mot nye overtredelser.

Naturmangfoldloven har to typer sanksjoner:

- Overtredelsesgebyr ilagt av Miljødirektoratet (§ 74)
- Straff ilagt av politiet eller domstolene (§ 75)

Sanksjoner kan bare ilegges for brudd på bestemmelser og enkeltvedtak som er nevnt i henholdsvis naturmangfoldloven § 74 for overtredelsesgebyr og § 75 for straff. Det kan ikke ilegges både overtredelsesgebyr og straff for samme forhold. Det betyr at en må velge om det skal ilegges overtredelsesgebyr eller om saken skal politianmeldes.

De alvorligste overtredelsene skal som hovedregel anmeldes til politiet, mens de øvrige kan være aktuelle å følge opp med overtredelsesgebyr dersom vilkårene for dette er oppfylt. Dette er nærmere omtalt i kap. 5 og 6.

1.5 Hvorfor bør virkemidlene brukes?

Det er viktig at forvaltningen følger opp overtredelser med disse virkemidlene. Helst bør dette skje så raskt forvaltningen får kjennskap til overtredelsen. Rask oppfølging gir en bedre signaleffekt og vil gjøre reaksjonene mer forståelig for overtrederen enn dersom oppfølgingen kommer lenge etter at overtredelsen er begått. For overtredelsesgebyr er det videre en foreldelsesfrist på 2 år.

Manglende oppfølging av overtredelser i verneområder kan føre til at respekten for vernereglene svekkes. Det vil også virke svært urettferdig overfor de som følger regelverket dersom manglende etterlevelse ikke får konsekvenser. En utbredt praksis med etterfølgende tillatelser vil gi et uheldig inntrykk av at det er «lettere å få tilgivelse enn tillatelse». I tilfeller der det likevel er hensiktsmessig å gi etterfølgende tillatelse, kan et overtredelsesgebyr for bruddet på søknadsplikten virke preventivt for senere tilfeller.

Hensynet til likebehandling tilsier at praksisen med oppfølging av overtredelser bør være ensartet og konsekvent. Denne veilederen har som formål at praksisen knyttet til håndtering av overtredelser blir så ensartet som mulig.

2. Retting og stans

2.1 Hva er retting og stans?

Overtredelser av regelverket (lov, forskrift eller enkeltvedtak) medfører ofte en endret og uønsket tilstand i verneområdet. Naturmangfoldloven § 69 første ledd gir hjemmel for å pålegge retting og stans i en slik situasjon.

Stans betyr at en pågående ulovlig handling må opphøre, for eksempel pågående graving, bygging eller hogst. Med retting menes som oftest gjenoppbygging av en tidligere tilstand, for eksempel rivning av ulovlige bygninger eller mindre byggetiltak, fjerning av ulovlig tilført masse eller hensatte gjenstander, eller tilbakeføring av en ulovlig anlagt vei.

2.2 Plikt til å rette på eget tiltak

Den enkelte tiltakshaver har etter § 69 andre ledd en egen plikt til å stanse eller rette opp i overtredelser som forårsaker fare for forringelse av naturmangfoldet. Har forringelsen allerede inntrådt, gjelder plikten hindring av ytterligere forringelse og (om mulig) gjenoppbygging av den tidligere tilstand for mangfoldet ved oppsamling, rydding, fjerning, planering eller andre egnede tiltak.

Tiltak som i seg selv kan medføre miljøforringelse av noen betydning, kan bare gjøres av den ansvarlige når forvaltningsmyndigheten har samtykket eller gitt pålegg.

Plikten til å gjøre tiltak som nevnt på eget initiativ gjelder bare når det ikke er "særlig urimelig". Hvorvidt det er særlig urimelig at vedkommende må gjøre tiltak, beror på en samlet vurdering av miljøvirkninger, effekten av tiltak, kostnadene og overtrederens skyld og økonomiske stilling.

Idet den enkelte har en slik plikt kan forvaltningen alltid påpeke plikten og anmode vedkommende om å rydde opp i forholdet, f.eks. ved å fjerne ulovlig søppel eller annet i strid med forskriften eller vedtaket. Dette kan være tilstrekkelig for at overtrederer ordner opp i det ulovlige forholdet.

2.3 Pålegg om retting og stans

Dersom overtrederer ikke ordner opp, forvaltningen vurderer det som utilstrekkelig med en mer uformell påpekning av plikt eller det haster med å få rettet forholdet, må det treffes

et formelt vedtak etter naturmangfoldloven § 69 som pålegger vedkommende å stanse eller rette opp i forholdet. Pålegg om retting og stans er ikke en form for straff, og et pålegg kan gis i tillegg til en straffesanksjon.

Et vedtak etter naturmangfoldloven § 69 er et enkeltvedtak. Vedkommende som pålegges stans eller retting skal ha et skriftlig forhåndsvarsel med frist til å uttale seg før det treffes et vedtak (som hovedregel, det er noen unntak fra dette se pkt 2.7 og 2.8). Et vedtak om stans eller retting kan påklages etter forvaltningslovens bestemmelser.

Som nevnt over har den som forårsaker fare for skade en viss plikt til selv å iverksette tiltak på eget initiativ for å sikre at forringelse av naturmangfoldet ikke skjer, etter naturmangfoldloven § 69 annet ledd. Vedkommende kan imidlertid ikke selv igangsette tiltak som i seg selv kan medføre skade eller forringelse uten samtykke eller pålegg fra forvaltningsmyndigheten.

2.4 I hvilke saker bør retting og stans brukes?

Tiltak som er i strid med loven, en forskrift eller et vedtak, bør stanses og kreves rettet. Dette er et av de viktigste virkemidlene loven gir både å få gjenopprettet det ulovlige forholdet, men også for å motvirke at søknadspliktige tiltak gjennomføres uten eller før det foreligger en tillatelse.

Dersom stans og retting benyttes der vilkårene er til stede, vil man redusere utviklingen av en praksis som gjør det lønnsomt å ta seg til rette og gjennomføre tiltak uten å søke eller i strid med vilkår for en gitt tillatelse, og øke respekten for regelverket. Dersom retting vil forverre situasjonen for naturmangfoldet, for eksempel fordi det må brukes tyngre redskaper eller maskiner, bør pålegg om retting imidlertid ikke gis.

Pålegg om retting kan for eksempel gå ut på å kreve rivning og fjerning av ulovlige bygninger, anlegg og konstruksjoner eller fjerning av tilført masse.

2.5 Hvem treffer vedtak om retting og stans?

Nasjonalpark- og verneområdestyrer, statsforvalteren, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet kan gi pålegg om retting og stans. Det vil være forvaltningsmyndigheten for verneområdet som har primæransvaret for å følge opp overtredelser med pålegg om retting og stans.

Kommunene har ikke delegert myndighet etter naturmangfoldloven § 69, så dersom forvaltningsmyndigheten ligger til en kommune, bør kommunen ha et samarbeid med statsforvalteren om oppfølging av ulovlige forhold. Et alternativ er at

sanksjonsbestemmelsene i plan- og bygningsloven benyttes dersom det også foreligger en overtredelse av plan- og bygningsloven.

2.6 Vilkår for retting og stans

For å kreve retting av et forhold som allerede er utført, eller stans av et pågående forhold, kreves at tiltakene er i strid med naturmangfoldloven, forskrifter eller enkeltvedtak etter loven eller forskriftene. Det er ikke et krav om at det har oppstått skade på naturmangfoldet eller at det er fare for slik skade, det er tilstrekkelig at handlingen ikke er tillatt.

Et pålegg om retting/stans skal etter naturmangfoldloven § 69 rettes mot «den ansvarlige», og dette kan være både enkeltpersoner og juridiske personer (for eksempel selskaper, stiftelser og foreninger).

Dersom en arbeidstaker har begått overtredelsen i forbindelse med utførelsen av sine arbeidsoppgaver, bør et pålegg normalt rettes mot arbeidsgiveren. Når en selvstendig oppdragsmottaker har begått overtredelsen, beror det på en konkret vurdering hvorvidt pålegget skal rettes mot denne og/eller oppdragsgiver. (Momenter i vurderingen er hvilke opplysninger som ble gitt fra oppdragsgiver og hva som var arbeidsopdraget. Var oppdraget av en slik art at oppdragstakeren hadde en undersøkelsesplikt?). Dersom det er flere «ansvarlige» for overtredelsen, kan pålegget rettes mot alle eller én enkelt. Oppdragsgiver og eier bør alltid underrettes med kopi av pålegget dersom pålegget rettes mot oppdragstaker.

2.7 Fremgangsmåte for pålegg om stans

Dersom et ulovlig forhold oppdages mens det fortsatt pågår, bør det pålegges stans. Dette for å begrense omfanget av ulovligheten og for å hindre eventuelle skadevirkninger på naturverdier eller risiko for dette.

Det vil ofte ikke være hensiktsmessig å forhåndsvarsle et pålegg om stans fordi det er ønskelig at virksomheten stanses med det samme for å begrense omfanget av ulovligheten og eventuelle skadevirkninger. Forvaltningsloven § 16 tredje ledd åpner for at forhåndsvarsling kan unnlates bl.a. når det er fare for at vedtaket ikke kan gjennomføres eller når varsel av andre grunner må anses åpenbart unødvendig.

Dersom pålegg om stans skal gjennomføres uten forhåndsvarsel, må en være sikker på at forholdet er ulovlig slik at en ikke risikerer å stanse lovlig virksomhet.

Dersom det i noen tilfeller likevel er hensiktsmessig å forhåndsvarsle et vedtak om stans, vises til kap. 2.8 om hva et forhåndsvarsel skal inneholde. I et forhåndsvarsel om stans, kan

det være nødvendig å gi den ansvarlige en kortere frist for å uttale seg enn i et forhåndsvarsel om retting.

2.7.1 Skriftlig vedtak om stans

Pålegg om stans er et enkeltvedtak og enkeltvedtak skal som hovedregel være skriftlige, jf. forvaltningsloven § 23. I en del tilfeller kan det være formålstjenlig å fatte vedtaket muntlig først og deretter nedtegne det skriftlig, se nærmere om dette i kap. 2.7.2.

Vedtaket om stans skal inneholde:

- 1) Sakshistorikk: Bakgrunn og korrespondanse, herunder vedtak i saken.
- 2) Rettslig grunnlag: Informasjon om hvilke bestemmelser som er overtrådt, naturmangfoldloven § 69 første ledd og litt om innholdet i denne bestemmelsen.
- 3) Vurdering: Begrunnelse for hvorfor pålegget om stans gis.
- 4) Beskrivelse av pålegget: Hva kreves stanset?
- 5) Frist for stansing: skal stansing skje umiddelbart eller innen en frist? Vedkommende bør pålegges å varsle forvaltningsmyndigheten om når stansing er oppfylt.
- 6) Mulige konsekvenser av at pålegget ikke oppfylles.
- 7) Informasjon om klageadgangen, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåte ved klage i tråd med bestemmelsene om underretning om vedtak i forvaltningsloven § 27.
- 8) Adgangen til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter etter forvaltningsloven §§ 18 – 19.

Dersom det treffes et skriftlig vedtak om stans, kan det være hensiktsmessig å samtidig forhåndsvarsle et fremtidig pålegg om retting dersom det på dette tidspunktet er klart hvilke rettingstiltak som vil bli krevd og med hvilken frist. I kap. 2.8.1 er det veiledning om hva et forhåndsvarsel skal inneholde.

2.7.2 Muntlig stans på stedet

Etter forvaltningsloven § 23 skal et enkeltvedtak være skriftlig om det ikke av praktiske grunner vil være særlig byrdefullt for forvaltningsorganet. Når det haster med stans, kan pålegg om stans gis muntlig og senere nedtegnes skriftlig. Fordelen med dette er at det muntlige vedtaket får umiddelbar virkning.

Muntlig pålegg er ofte det mest praktiske. Ulovlige forhold oppdages ofte av Statens naturoppsyn på oppsyn eller ved undersøkelser av innkomne tips. Da kan pålegg om øyeblikkelig stans gis muntlig på stedet av naturoppsynet. Det skal i slike tilfeller muntlig opplyses om bakgrunn, rettslig grunnlag, mulige konsekvenser av ikke å følge pålegget og klageadgangen. Det må også opplyses om hvem i forvaltningen som kan kontaktes i anledning saken. Pålegget om stans bør deretter snarest mulig gjøres skriftlig.

Dersom pålegg om stans er gjort av Statens naturoppsyn i felt, skal dette varsles til forvaltningsmyndigheten for videre oppfølging derfra.

Et muntlig vedtak om øyeblikkelig stans kan også gjøres av forvaltningsmyndigheten som har myndighet til å treffe vedtak om dette (se kap. 2.5). Pålegget om stans bør også i slike tilfeller snarest mulig gjøres skriftlig. For nasjonalpark- og verneområdestyrer kan myndigheten til å pålegge stans delegeres fra styrene til forvalter jf. vedtektene for styrene.

Det er viktig at et pålegg om stans følges opp av forvaltningsmyndigheten, slik at det blir avklart hva som skjer videre med saken. Det må avklares om det skal kreves retting eller om vedkommende først skal gis anledning til å søke om tillatelse selv om et tiltak er utført/påbegynt.

2.8 Fremgangsmåte for retting

Et pålegg om retting skal følge reglene for enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

2.8.1 Forhåndsvarsling av retting

Hovedregelen etter forvaltningsloven § 16 er at den ansvarlige skal forhåndsvarsles om at det vil komme et vedtak om retting. Hovedregelen er at forhåndsvarslet skal være skriftlig.

Forhåndsvarselet skal inneholde:

- 1) Bakgrunn for at pålegg vurderes
- 2) Rettslig grunnlag: Informasjon om hvilke bestemmelser som er overtrådt, naturmangfoldloven § 69 første ledd og litt om innholdet i denne bestemmelsen.
- 3) Tiltaket som vurderes pålagt, så konkret som mulig og med frist for gjennomføringen
- 4) Mulige konsekvenser av at pålegget ikke oppfylles (tvangsmulkt og direkte gjennomføring)
- 5) Frist for å uttale seg i saken, normalt 14 dager.

Dersom det er særlig byrdefullt å gi skriftlig underretning om retting, kan underretningen gis muntlig eller på annen måte, jf. forvaltningsloven § 16 andre ledd. Generelt sett må imidlertid forhåndsvarsel om retting være skriftlige.

I enkelte unntakstilfeller kan forhåndsvarsling unnlates og regler om dette finnes i forvaltningsloven § 16 tredje ledd. Forhåndsvarsel kan bl.a. unnlates når kravet til forhåndsvarsel fører til fare for at vedtaket ikke kan gjennomføres. Et eksempel på dette er at det haster å kreve retting for å hindre eller redusere skade på naturmangfoldet. Forhåndsvarsel kan også unnlates unntaksvis når vedkommende på annen måte har fått kjennskap til at vedtak skal treffes og har hatt rimelig foranledning og tid til å uttale seg eller varsel av andre grunner må anses åpenbart unødvendig.

2.8.2 Kravene til enkeltvedtak for retting

Hovedregelen er at pålegg om retting skal skje i et skriftlig vedtak.

Vedtaket skal inneholde informasjon om:

- 1) Sakshistorikk: Bakgrunn og korrespondanse, herunder vedtak i saken.
- 2) Rettslig grunnlag: Informasjon om hvilke bestemmelser som er overtrådt, naturmangfoldloven § 69 første ledd og litt om innholdet i denne bestemmelsen.
- 3) Vurdering: Begrunnelse for hvorfor pålegget gis.
- 4) Beskrivelse av pålegget: Hva kreves gjennomført? Dette må beskrives så klart og tydelig som mulig slik at ingen tvil oppstår om hva som konkret skal gjøres og hvordan. Dette er særlig viktig for å skape klarhet om når et rettingspålegg er oppfylt og for når eventuell løpende tvangsmulkt dermed kan opphøre.
- 5) Frist for gjennomføring: Det er viktig å fastsette en frist, fordi fristen får betydning for når forvaltningen kan iverksette nye tiltak som følge av at pålegget ikke er gjennomført (direkte gjennomføring eller tvangsmulkt). Fristen må være rimelig slik at den ansvarlige har en reell mulighet til å oppfylle pålegget. Vedkommende bør pålegges å varsle forvaltningsmyndigheten om når rettingspålegget er oppfylt, og dokumentere dette f.eks. gjennom bilder, video eller på annen etterrettelig måte. Ved mer kompliserte rettingspålegg bør befarer i fellesskap vurderes.
- 6) Mulige konsekvenser av at pålegget ikke oppfylles innen fastsatt frist. Disse er: Direkte gjennomføring på den ansvarliges regning og fastsettelse av tvangsmulkt.
- 7) Informasjon om klageadgangen, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåte ved klage i tråd med bestemmelsene om underretning om vedtak i forvaltningsloven § 27. Dersom et forhold kreves rettet med kort frist og før klagefristen går ut (eller klagen realitetsbehandles), må det i vedtaket tas med informasjon om at mottakeren har rett til å begjære oppsettende virkning (dvs. be om at gjennomføringen utsettes) etter forvaltningsloven § 42.
- 8) Adgangen til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter etter forvaltningsloven §§ 18 – 19.

2.8.3 Oppfølging etter at rettingsfristen er gått ut

Forvaltningsmyndigheten må etter at fristen i pålegget er gått ut følge opp saken og undersøke om rettingen er utført.

Dersom rettingen er utført som pålagt i vedtaket, bør forvaltningsmyndigheten følge opp med en bekreftelse på at rettingen er i samsvar med pålegget. Dette bør gjøres skriftlig slik at det blir en formell og dokumenterbar avklaring på at pålegget er etterkommet og gjennomført på riktig måte.

Dersom retting ikke utføres, eller bare delvis utføres, må det vurderes om forvaltningsmyndigheten skal igangsette tvangsmulkt eller om retting bør gjøres av forvaltningen selv på den ansvarliges regning, såkalt direkte gjennomføring.

Fremgangsmåten for tvangsmulkt er nærmere beskrevet i kap. 3 og direkte gjennomføring i kap. 4.

2.9 Retting/stans og anmeldelse/overtredelsesgebyr

Et pålegg om retting eller stans har som formål å få rettet opp og reversert det ulovlige forholdet. Selv om et ulovlig forhold anmeldes, kan og bør det derfor gis pålegg om retting og stans dersom forholdene ligger til rette for det.

Det samme gjelder dersom forvaltningen har krevd retting først. At det er stilt krav om retting har i utgangspunktet ikke betydning for om forholdet i tillegg bør anmeldes eller medføre et overtredelsesgebyr.

Et vedtak om retting kan likevel ha betydning ved straffeutmålingen eller utmålingen av et overtredelsesgebyr. Dersom forholdet anmeldes, bør det derfor i anmeldelsen opplyses om at pålegg er gitt og eventuelt om pålegget er gjennomført.

For overtredelsesgebyr, bør det som hovedregel tas stilling til om ulovligheten skal kreves rettet før det bes om at Miljødirektoratet ilegger overtredelsesgebyr. Se nærmere om dette i kap. 5.

3. Tvangsmulkt

3.1 Hva er tvangsmulkt

Naturmangfoldloven § 73 gir adgang til å fatte vedtak om tvangsmulkt. Tvangsmulkt er en pengebot som kan gis til den som ikke etterkommer et pålegg om retting. Formålet med tvangsmulkten er å legge press på den ansvarlige om å utføre rettingen i samsvar med pålegget. Mulkten kan gis som engangsbeløp som påløper når fristen for å gjennomføre vedtaket er oversittet eller som en løpende mulkt.

Det skal alltid være mulig for den ansvarlige å unngå tvangsmulkten ved å gjennomføre pålegget innen en fastsatt frist. Er fristen i vedtaket utløpt uten at forholdet er rettet, kan tvangsmulkt kreves fra dette og helt frem til rettingen er gjennomført. Tvangsmulkt løper ikke dersom etterlevelse av pålegget er umulig på grunn av forhold som ikke skyldes den ansvarlige.

Tvangsmulkten kan føles som en bot eller et gebyr, men regnes ikke som straff. Det betyr at det kan ilegges overtredelsesgebyr for ulovligheten som var grunnlaget for krav om retting eller at forholdet kan politianmeldes selv om det gis tvangsmulkt.

Vurderingen av om det skal fattes vedtak om tvangsmulkt bør som hovedregel tas uavhengig av om saken politianmeldelse eller besluttes å følge opp med overtredelsesgebyr.

3.2 I hvilke saker bør tvangsmulkt brukes?

I klare saker hvor et pålegg om retting ikke har blitt etterkommet, bør tvangsmulkt brukes i vid utstrekning for å få den ansvarlige til å gjennomføre rettingen. Informasjon om at tvangsmulkt kan benyttes dersom pålegget ikke utføres, eller et mer konkret forhåndsvarsel om tvangsmulkt, bør rutinemessig gis i vedtaket om retting for å opplyse tiltakshaver om virkningene av ikke å gjennomføre pålegget innen fastsatt frist.

Dersom et pålegg om retting er gitt, tilsier dette i seg selv at forvaltningsmyndigheten vurderer det som viktig at pålegget utføres av hensyn til verneverdiene, allmennpreventive hensyn, presedensvirkning el. Et pålegg om retting tilsier derfor at terskelen for å bruke tvangsmulkt bør være lav.

3.3 Hvem avgjør om tvangsmulkt skal ilegges?

Nasjonalpark- og verneområdestyrer, statsforvalteren, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet har myndighet til å ilegge tvangsmulkt. Det vil imidlertid vanligvis være forvaltningsmyndigheten for verneområdet sin oppgave å påse at gitte pålegg blir fulgt og vurdere om det bør ilegges tvangsmulkt. Kommunen har ikke myndighet til å ilegge tvangsmulkt etter naturmangfoldloven.

3.4 Vilkår for tvangsmulkt

Vilkår for å anvende tvangsmulkt er:

1) Det foreligger overtredelse av en plikt

Plikten kan følge direkte av naturmangfoldloven eller være pålagt med hjemmel i naturmangfoldloven, forskrift eller enkeltvedtak med hjemmel i loven. Dette kan f.eks. være en plikt til å gjennomføre noe (f.eks. retting) eller en plikt til å avstå fra eller stanse noe (f.eks. pålegg om stans av et ulovlig tiltak).

2) Plikten må være klar og tydelig

Det skal ikke være tvil om hva den ansvarlige må gjøre for å oppfylle plikten. Tvangsmulkt kan derfor ikke fastsettes for å gjennomføre den generelle aktsomhetsplikten etter naturmangfoldloven § 6 uten at forvaltningen på forhånd har konkretisert i et pålegg hva den ansvarlige plikter å foreta seg for å overholde bestemmelsen.

3) Plikten må være mulig å overholde/oppfylle

Foreligger det tvil om hvorvidt det er mulig å oppfylle plikten, for eksempel på grunn av forhold utenfor den ansvarliges kontroll, bør tvangsmulkt ikke anvendes.

3.5 Fremgangsmåte for tvangsmulkt

Fastsetting av tvangsmulkt er enkeltvedtak og skal følge forvaltningslovens regler for enkeltvedtak med forhåndsvarsel og vedtak med klageadgang. Tvangsmulkten skal pålegges den ansvarlige for overtredelsen. Hvor en enkeltperson har handlet på vegne av en bedrift/selskap skal tvangsmulkten ilegges bedriften/selskapet.

3.5.1 Engangsbeløp eller løpende tvangsmulkt

Det finnes ulike former for tvangsmulkt: Tvangsmulkt kan fastsettes som et engangsbeløp som påløper når fristen for å gjennomføre vedtaket er oversittet eller som en løpende mulkt med et beløp som påløper per dag/uke/måned. Det er også mulig å kombinere de to tvangsmulktformene, for eksempel ved at det først fastsettes en engangsmulkt, som deretter går over til en løpende mulkt når fristen for engangsmulkten er utløpt.

3.5.2 Forhåndsvarsel av tvangsmulkt

Forhåndsvarselet må redegjøre for hva saken gjelder, jf. forvaltningsloven § 16. Det må klart angis hva den ansvarlige plikter å gjøre for å unngå at tvangsmulkt løper, fristen for gjennomføring og tvangsmulktens størrelse. Det anbefales at parten gis en frist på 1-2 uker for å komme med sine merknader til varselet, før et evt. vedtak fattes. Generell informasjon om forvaltningsmyndighetens adgang til å treffe vedtak om tvangsmulkt i selve det vedtaket som fastsetter plikten, tilfredsstillende ikke kravene til forhåndsvarsel.

Beløpets størrelse fastsettes etter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle, men bør settes tilstrekkelig høyt til at den får ønsket effekt. Det kan sees hen til eksisterende praksis etter plan- og bygningsloven og forurensningsloven.

Det kan være hensiktsmessig å forhåndsvarsle tvangsmulkt i selve pålegget om retting, særlig dersom det er ønskelig at tvangsmulkten skal igangsettes så snart fristen for å rette er gått ut. De kravene som gjelder til et forhåndsvarsel, må i tilfelle fremgå av vedtaket og tiltakshaver må også ha anledning til å uttale seg til dette.

3.5.3 Vedtak om tvangsmulkt

Vedtaket om tvangsmulkt må klart angi hva parten må gjøre for å unngå at tvangsmulkt påløper, fristen for å utføre forpliktelsen og tvangsmulktens størrelse. Det må videre opplyses om adgangen til å påklage avgjørelsen.

Vedtak om tvangsmulkt kan påklages etter forvaltningslovens regler om klage over enkeltvedtak. Hovedregelen etter forvaltningsloven § 42 er at slik klage ikke gis oppsettende (utsettende) virkning. Dette betyr at tvangsmulkten løper, selv om vedtaket påklages, så lenge ikke noe annet er bestemt. Dersom det forvaltningsvedtak som tvangsmulkten er knyttet til påklages, og denne klagen gis oppsettende virkning, bør også tvangsmulktvedtaket utsettes til denne klagen er avgjort.

Klima- og miljødepartementet kan frafalle påløpt tvangsmulkt. Dette kan være aktuelt i særlige tilfeller.

3.5.4 Innkreving av tvangsmulkt

For at tvangsmulkten skal ha ønsket og følbart effekt av å ikke gjennomføre pålegget, er det viktig at tvangsmulkten innkreves. For dagmulker er det hensiktsmessig at dette gjøres jevnlig. For engangsmulker kan dette gjøres med en gang fristen for gjennomføring er utløpt. Statens Innkrevingsentral (SI) kan foreta slik innkreving, og senere inndrivning dersom tvangsmulkten ikke betales. Dette forutsetter at statsforvalteren har avtale med SI for å gjennomføre dette. Hvis ikke må forvaltningsmyndigheten selv sende slik innkreving. Tvangsmulkten tilfaller Staten.

Dersom den ansvarlige ikke betaler tvangsmulkten ved innkreving fra SI, kan denne inndrives. Vedtak om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg etter tvangsfullbyrdsloven (tvfl.) § 7-2 bokstav e). Dersom statsforvalteren har avtale med SI vil inndrivning bli gjennomført derfra. Hvis det ikke foreligger slik avtale, må forvaltningsmyndigheten gjøre dette på egen hånd. Dette kan gjøres på følgende måte:

- utsendelse av to ukers varsel om forestående tvangsfullbyrdsing, jf. tvfl. § 4-18.
- deretter: begjæring om utlegg for namsmannen etter tvfl. § 7-3, første ledd
- namsmannen vil etter dette forelegge kravet for den ansvarlige med uttalefrist på 2 uker, før det tas utlegg. Utlegg forutsetter at namsmannen finner grunnlag for dette, og at det er verdier å ta utlegg i.

4. Direkte gjennomføring

4.1 Hva er direkte gjennomføring?

Direkte gjennomføring er forvaltningens adgang til selv å sørge for fysisk gjennomføring av pålegg etter naturmangfoldloven § 69 første ledd og § 70 andre ledd dersom pålegget ikke gjennomføres av den ansvarlige. Direkte gjennomføring kan også brukes når det haster å få gjennomført tiltak eller når det ikke kan påvises en ansvarlig.

Naturmangfoldloven § 71 regulerer adgangen forvaltningen har til selv å gjennomføre tiltakene og hjemmel til å kreve dekning av utgiftene til dette.

4.2 I hvilke saker bør vi bruke direkte gjennomføring?

Hovedregelen er at den ansvarlige for overtredelsen bør pålegges retting slik at vedkommende selv må sørge for gjenoppretting etter overtredelsen.

Tiltak det haster med å få gjennomført av hensyn til naturmangfoldet, kan imidlertid gjennomføres direkte av forvaltningen uten pålegg om retting først. I en konkret vurdering av om en skal bruke direkte gjennomføring uten pålegg, må det legges vekt på hvor mye det haster, hvor stor skade som kan oppstå og hvor stor interesse den ansvarlige må antas å ha i selv å gjennomføre tiltakene.

Direkte gjennomføring bør også gjennomføres der det ikke kan påvises en ansvarlig, f.eks. fjerning av ulovlig henlagte gjenstander som ikke har en påviselig eier.

Dersom et pålegg om retting ikke er gjennomført, selv etter bruk av tvangsmulkt, vil dette tale for direkte gjennomføring.

4.3 Hvem avgjør om det skal utføres direkte gjennomføring?

Nasjonalpark- eller verneområdestyrer, statsforvalteren, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet har myndighet til å iverksette direkte gjennomføring. De fleste påleggene etter naturmangfoldloven § 69 vil være gitt av forvaltningsmyndigheten for verneområdet og det vil da vanligvis være forvaltningsmyndigheten sin oppgave å påse at gitte pålegg blir etterlevd. Dersom påleggene ikke blir fulgt opp av den ansvarlige, må samme myndighet vurdere direkte gjennomføring.

I noen tilfeller kan det være aktuelt å bruke adgangen til direkte gjennomføring uten at det er gitt et pålegg til den ansvarlige i forkant. Forvaltningsmyndigheten vil som regel ha kjennskap til det ulovlige forholdet og er den myndigheten som oftest er nærmest til å vurdere spørsmålet om direkte gjennomføring uten foregående pålegg. Statsforvalteren, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet, kan imidlertid også iverksette direkte gjennomføring, men det forutsettes kontakt med forvaltningsmyndigheten for verneområdet før dette besluttes.

4.4 Vilkår for direkte gjennomføring

Som hovedregel forutsetter adgangen til direkte gjennomføring at det er gitt et pålegg om retting som den ansvarlige ikke har oppfylt innen fristen, for eksempel at det er gitt pålegg om rivning av et ulovlig byggverk som ikke er etterkommet.

Det er to alternative unntak fra hovedregelen om at det må være gitt et pålegg til den ansvarlige:

- 1) det haster med å gjennomføre tiltaket av hensyn til naturmangfoldet, for eksempel for å hindre eller redusere skade på naturmangfoldet
- 2) det kan ikke påvises noen ansvarlig som et pålegg kan rettes mot.

I disse tilfellene kan direkte gjennomføring foretas, selv om det ikke er gitt et pålegg om retting i forkant.

4.5 Fremgangsmåte for direkte gjennomføring

Avhengig av hva slags type gjenopprettingstiltak som er aktuelt, må det vurderes om tiltaket kan gjøres av forvaltningen selv (saksbehandler eller forvalter), av Statens naturoppsyn etter avtale eller om det bør anskaffes en ekstern oppdragstaker. Reglene om offentlige anskaffelser skal i tilfellet benyttes for sistnevnte tilfelle.

Beslutning om direkte gjennomføring er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven og skal som utgangspunkt *forhåndsvarsles*, jf. forvaltningsloven § 16 og tilfredsstillende kravene i forvaltningsloven kap. V. Er det særlig byrdefullt å gi skriftlig forhåndsvarsel, kan underretning gis muntlig eller på annen måte.

Det finnes imidlertid flere unntak fra kravet om forhåndsvarsling i forvaltningsloven § 16 tredje ledd, som kan være aktuelle i en sak om direkte gjennomføring. I praksis vil det ikke være aktuelt med forhåndsvarsling når det haster å få gjennomført rettingen eller når det ikke kan påvises en ansvarlig. I hastetilfeller bør det likevel vurderes å gi muntlig underretning der tiltakshaver er kjent.

Vedtaket om direkte gjennomføring skal som hovedregel gis skriftlig. Det er unntak fra kravet om skriftlighet når det av praktiske grunner vil være særlig byrdefullt for forvaltningsorganet, jf. forvaltningsloven § 23. Terskelen for hva som er særlig byrdefullt skal samtidig ikke være for høy i slike saker, men må vurderes ut fra forholdene i den enkelte sak. Selve vedtaket kan da ligge i den eksplisitte handlingen eller ved at tiltaket gjennomføres. Dersom vedtaket ikke treffes skriftlig med underretning til den ansvarlige, kan den ansvarlige kreve at vedtaket nedtegnes skriftlig, jf. forvaltningsloven § 27.

Vedtaket kan påklages på vanlig måte (også dersom det ikke er fattet skriftlig) innen tre uker. Dersom et vedtak påklages, bør det vurderes om gjennomføring av vedtaket kan utsettes til klagen er behandlet, jf. forvaltningsloven § 42. Skjer gjennomføringen før klagesaken er avgjort, får klageinstansens vedtak bare betydning ved at den ansvarlige fritas for dekning av utgifter.

4.6 Dekning av utgifter ved direkte gjennomføring

Utgifter ved direkte gjennomføring kan kreves dekket av den ansvarlige, jf. naturmangfoldloven § 71 andre ledd. Kravet er tvangsgrunnlag for utlegg.

I praksis må forvaltningen i første omgang betale utgiftene selv. Utgiftene kan kreves tilbakebetalt av den ansvarlige i etterkant. Regninger som påløper ved gjennomføringen, kan altså ikke fortløpende sendes den ansvarlige. Dette betyr at forvaltningsmyndigheten selv må ha penger til å kunne dekke disse utgiftene i første omgang før direkte gjennomføring igangsettes. Det kan videre ta noe tid før innkreving av forvaltningens utlegg finner sted dersom den ansvarlige ikke betaler frivillig.

De utgiftene forvaltningen i ettertid kan kreve dekket er nødvendige og forsvarlige utgifter. Hva som er nødvendig og forsvarlig, må vurderes innenfor den tid man har til rådighet for å skaffe oppdragsmottakere, maskiner og lignende og det må utvises et fornuftig skjønn. Eksempler på hva som kan kreves dekket er vederlag til oppdragsmottakere, overtidsutbetaling, materiellutgifter og erstatning for bruk av andres eiendom. Administrasjonskostnader kan ikke kreves dekket.

Så snart det økonomiske kravet er klarlagt, sendes et spesifisert og begrunnet krav om betaling til den ansvarlige. Det bør gis en betalingsfrist på ca. 3 uker. Kravet om utgiftsdekning er ikke et enkeltvedtak, og kan ikke påklages, men det kan prøves av domstolen.

Dersom betaling ikke skjer innen fristen bør følgende gjøres:

- utsendelse av to ukers varsel om forestående tvangsfullbyrding, jf. tvangsfullbyrdsloven (tvfl.) § 4-18.
- deretter; begjæring om utlegg for namsmannen etter tvfl. § 7-3 første ledd
- namsmannen vil etter dette forelegge kravet for den ansvarlige med uttalefrist på 2 uker, før det tas utlegg. Utlegg forutsetter at namsmannen finner grunnlag for dette og at det er verdier å ta utlegg i.

4.7 Politibistand i konfliktfylte saker

Dersom den tiltaket retter seg mot, fysisk motsetter seg direkte gjennomføring eller nekter å etterkomme et pålegg om å stanse virksomheten, kan forvaltningsmyndigheten ikke selv gripe fysisk inn. I slike situasjoner må myndighetene be om assistanse fra politiet.

I svært konfliktfylte saker vil man kunne få bistand fra politiet i forbindelse med direkte gjennomføring dersom berørt part fysisk motsetter seg dette, jf. politiloven § 2 første ledd,

pkt. 5-6. Man bør da ha etablert forhåndskontakt med politiet, slik at de kjenner saken og på forhånd har fått anledning til å vurdere grunnlaget for bistand under gjennomføringen.

5. Overtredelsesgebyr

5.1 Hva er overtredelsesgebyr?

Overtredelsesgebyr kan gis for overtredelser i verneområder etter nærmere regler i naturmangfoldloven § 74. Forvaltningsloven kap. IX har generelle regler om bruk av overtredelsesgebyr som supplerer naturmangfoldloven § 74.

Overtredelsesgebyr er en administrativ sanksjon, men regnes som straff etter Den europeiske menneskerettskonvensjon. Overtredelsesgebyr er et alternativ til å politianmelde en ulovlig handling. Overtredelsesgebyr kan ilegges i tillegg til forvaltningstiltak som stans, retting og tvangsmulkt.

Bruk av overtredelsesgebyr skal bidra til å skape respekt for regelverket og ilegges ut fra individual- og allmennpreventive hensyn. Overtredelsesgebyr skal brukes på overtredelser som isolert sett vurderes som mindre alvorlige.

5.2 I hvilke saker bør vi ilegge overtredelsesgebyr?

5.2.1 Mindre alvorlige overtredelser

Det er forutsatt at overtredelsesgebyr skal forbeholdes overtredelser som isolert sett vurderes som mindre alvorlige overtredelser. Omfattende brudd på loven, forskrifter eller tillatelser, vil være så alvorlige at de bør følges opp med politianmeldelse.

Som mindre alvorlig overtredelser regnes formalovertredelser, (mindre) brudd på vilkår i tillatelser og overtredelser av lite omfang og som er uten eller med svært små konsekvenser for natur eller dyreliv.

Overtredelsesgebyr kan vurderes når allmennprevensjonen vurderes tilstrekkelig ivaretatt gjennom overtredelsesgebyr, f.eks. fordi et raskt og følbart gebyr vurderes mer hensiktsmessig enn et forelegg som kommer på et senere tidspunkt.

5.2.2 Sakstyper

Overtredelsesgebyr kan brukes som reaksjonsform på de fleste sakstypene forutsatt at overtredelsen vurderes som mindre alvorlig. Det er bl.a. ilagt overtredelsesgebyr for ulovlig

bruk av droner, ferdsel i områder med ferdselsforbud, brudd på vilkår i byggetillatelse, hogst, samt ved brudd på søknadsplikten hvor det i ettertid er gitt tillatelse.

Likebehandlingsprinsippet innebærer at like saker skal behandles likt. Ulovlig bruk av droner og ferdsel i ferdselsforbudsområder er eksempler på overtredelser hvor skyldgraden og karakteren av overtredelsens er relativt lik i mange saker. Disse sakene ønsker vi derfor at oversendes Miljødirektoratet for vurdering av overtredelsesgebyr fremfor å politianmeldes. Dersom det er skjerpene omstendigheter ved overtredelsen, kan det likevel være grunn til å anmelde forholdet, noe som kan vurderes av Miljødirektoratet i den enkelte sak.

Overtredelsesgebyr bør ikke benyttes på forsettlige overtredelser. Skyldgraden tilsier da som oftest at forholdet bør politianmeldes ut fra preventive grunner. Overtredelser vil være forsettlige dersom det er gitt avslag på en søknad og tiltaket likevel gjennomføres.

Når det er utført et søknadspliktig tiltak uten at det foreligger en tillatelse i forkant, kan overtredelsesgebyr ilegges dersom vedkommende får etterfølgende tillatelse. I slike tilfeller foreligger et brudd på søknadsplikten.

Videre kan det vurderes å ilegge overtredelsesgebyr for et forhold som er henlagt av politiet pga. manglende kapasitet eller når politiet har henlagt saken for overføring til forvaltningen for oppfølging med overtredelsesgebyr.

Det kan ikke gis overtredelsesgebyr for manglende oppfølging av pålegg om retting etter § 69. Det skyldes at naturmangfoldloven § 74 ikke gir adgang til å ilegge gebyr for brudd på vedtak etter § 69.

5.3 Hvem treffer vedtak om overtredelsesgebyr?

Miljødirektoratet er delegert myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven § 74. Myndigheten er ikke videredelegert til andre forvaltningsorganer. Dette skyldes at ordning med overtredelsesgebyr i verneområder er ny og at det er behov for å utvikle en ensartet praksis på området.

Dersom forvaltningen blir kjent med overtredelser som bør følges opp med overtredelsesgebyr, må saken oversendes til Miljødirektoratet. I kapittel 5.10 gis det veiledning om hva som bør gjøres før oversendelse av saken og hvilke opplysninger og dokumenter som må være med i oversendelsen.

5.4 Hvem kan pålegges overtredelsesgebyr?

Sanksjonen kan pålegges den som er skyld i en overtredelse. Både fysiske og juridiske personer, dvs. både privatpersoner og foretak, organisasjoner ol, kan ilegges overtredelsesgebyr. Forvaltningsorganer anses som juridiske personer og kan ilegges overtredelsesgebyr på samme måte som foretak.

Er overtredelsen begått av en arbeidstaker innenfor rammen av tjenesten, ilegges arbeidsgiver overtredelsesgebyret.

I oppdragsforhold, kan overtredelsesgebyr ilegges både oppdragsgiver og oppdragstaker dersom vilkårene er oppfylt for begge. Det er gitt veiledning om dette i kap. 5.5.5.

5.5 Straffbarhetsvilkårene

Overtredelsesgebyr regnes som straff og de fire straffbarhetsvilkårene i strafferetten må være oppfylt for at overtredelsesgebyr skal kunne ilegges. Dette gjelder følgende vilkår:

- 1) handlingen må bryte en lov- eller forskriftsbestemmelse, eller en bestemmelse/vilkår i enkeltvedtak med hjemmel i forskrift eller lov
- 2) det må ikke foreligge en straffrihetsgrunn
- 3) overtrederen må ha skyldevne
- 4) overtrederen må ha utvist tilstrekkelig skyld (uaksomhet eller forsett)

5.5.1 Brudd på bestemmelser

Det må foreligge en overtredelse, det vil si at det er foretatt en handling som bryter med bestemmelser i naturmangfoldloven, verneforskrifter eller bestemmelser/vilkår i enkeltvedtak etter dette regelverket. Den enkelte skal vite hva man kan straffes for og i strafferetten gjelder det et klarhetsprinsipp. Det innebærer bl.a. at forbudsbestemmelsen som er overtrådt må være tilstrekkelig klar. Tilsvarende kan vi bare ilegge gebyr for brudd på vilkår i en tillatelse dersom vilkårene er tilstrekkelig klare.

5.5.2 Det må ikke foreligge straffrihetsgrunn

Det følger av straffeloven at noen situasjoner er så spesielle at handlinger som normalt ville være ulovlige kan gjennomføres uten at man kan straffes. Disse situasjonene er regulert i straffeloven § 17 om nødrett, § 18 om nødverge og § 19 om selvtakt.

5.5.3 Overtrederen må ha skyldevne

I straffeloven § 20 er det to vilkår som være oppfylt for at personen som har begått det ulovlige skal ha skyldevne:

- vedkommende må være over 15 år, se straffeloven § 20 første ledd
- det må ikke foreligge en utilregnelighetsgrunn som nevnt i straffeloven § 20 andre ledd

5.5.4 Overtrederen må ha utvist tilstrekkelig skyld

Vi må vite hvem som er skyld i overtredelsen og hvem et gebyr skal rettes mot.

Overtredelsesgebyr kan bare ilegges den eller de som har utvist tilstrekkelig skyld. Fysiske personer må ha handlet forsettlig eller uaktsomt. For foretak og andre juridiske personer gjelder det også et krav om at den som har handlet på foretakets vegne har opptrådt forsettlig eller uaktsomt.

Det er i mange saker åpenbart hvem som har skyld i overtredelsen og som et gebyr skal rettes mot. I andre saker kan dette være mer krevende å vurdere fordi det er flere som er involvert i hendelsen.

Særlig om oppdragsforhold

Tiltakshaver som har fått en tillatelse kan ha brukt en entreprenør til å utføre tiltaket. Dersom tiltaket bryter med tillatelsen og vilkårene for denne, er spørsmålet hvem av dem som har opptrådt uaktsomt eller forsettlig. Er det tiltakshaver som tillatelsen er utstedt til og som har igangsatt tiltaket? Eller er det utførende entreprenør, eller er eventuelt begge parter som har skyld i overtredelsen?

Svaret på spørsmålet blir hvem av dem som kan klandres for overtredelsen. Dette må vurderes på bakgrunn av opplysninger og dokumentasjon (bevisene) som foreligger i saken. Tiltakshaver kan ha vært aktsom og gjort det han kan for å få entreprenøren til å utføre oppdraget i tråd med tillatelsen: Han har f.eks. informert om at tiltaket skal utføres i et verneområde og må gjøres i henhold til tillatelsen, gitt kopi av denne til å ha med i felt, og foretatt befaringsammen med entreprenøren. Dersom entreprenøren likevel utfører i strid med vilkårene, og ulovligheten dermed skyldes at entreprenøren uaktsomt eller forsettlig har utført tiltaket i strid med oppdraget og tillatelsen, taler mye for at tiltakshaver ikke kan straffes. I slike tilfeller kan entreprenøren være den som bør ilegges et overtredelsesgebyr.

5.6 Foreldelse

Overtredelsesgebyr kan bare ilegges for overtredelser som ikke er foreldet. Det er en foreldelsesfrist på 2 år etter naturmangfoldloven § 74 for illeggelse av overtredelsesgebyr.

Foreldelsesfristen regnes fra tidspunktet den ulovlige handlingen er slutført. Dette gjelder også for ulovlige byggetiltak, hvor det avgjørende blir når byggearbeidene er slutført. Foreldelsesfristen avbrytes ved at det gis forhåndsvarsel eller fattes vedtak om overtredelsesgebyr.

5.7 Fakta må være klart og dokumenterbart

Beviskravet for de faktiske forholdene som legges til grunn for overtredelsesgebyret er som hovedregel *klar sannsynlighetsovervekt*. Dette betyr at overtredelsesgebyr bare kan brukes når det er relativt enkelt å klarlegge de faktiske forholdene.

De faktiske opplysningene som er grunnlaget for å ilegge en sanksjon må være avklart og det må på bakgrunn av bevisene foreligge klar sannsynlighetsovervekt for at gjerningspersonen har gjort den ulovlige handlingen og at det er utvist tilstrekkelig grad av skyld. Vi kan ikke ilegge gebyr basert på antakelser eller påstander.

Vi må kunne dokumentere:

- a) overtredelsen – hva er gjort og hvor
- b) når den er begått for å avklare at forholdet ikke er foreldet
- c) av hvem

Dokumentasjon kan være rapport fra Statens naturoppsyn eller rapporter fra befaringsforvaltningsmyndigheten har gjennomført. Bilder som dokumenterer forholdet, bør være en del av denne dokumentasjonen. Dersom det er hentet bevis/dokumentasjon fra nettet, må det tas skjermdumper for å sikre bevisene. Tips fra publikum må sjekkes og følges opp med befaringsrapport el.

5.8 Hvilke undersøkelser kan gjøres av forvaltningen?

Dersom forvaltningsmyndigheten blir oppmerksom på et forhold som kan være gjort i strid med regelverket eller tillatelser, er det forvaltningsmyndighetens oppgave å klarlegge dette nærmere.

Forvaltningen kan gjøre undersøkelser for å klarlegge om det er begått en overtredelse, omfanget av overtredelsen, virkninger på verneverdiene og hvem som har utført handlingen. Dette er nødvendig for å kunne gjennomføre forvaltningstiltak og for senere å vurdere om en overtredelse bør føre til sanksjoner.

Det følger av straffeprosessloven § 225 at "Etterforskning utføres av politiet". Forvaltningen skal altså ikke etterforske, dette tilligger politiet som utfører etterforskning innenfor de rammene som gjelder for avhør, sikring av bevis, øvrige undersøkelser osv.

Forvaltningen kan imidlertid alltid som et ledd i sine undersøkelser:

- 1) innhente opplysninger ved søk i databaser, som f.eks. grunnboken
- 2) dokumentere tiltaket gjennom bilder, kartfesting etc.
- 3) snakke med grunneier, tiltakshaver og andre for å finne ut om det har skjedd noe ulovlig, og for å kunne ta stilling til om det er noe som skal pålegges rettet eller følges opp i sanksjonssporet.

Dersom det i en samtale blir tydelig at det foreligger en ulovlig handling som det er aktuelt å gi vedkommende en sanksjon for, skal forvaltningsmyndigheten opplyse om at det kan foreligge en rett for vedkommende til å forholde seg taus, se nærmere om dette i kap. 5.9 om vernet mot selvinkriminering.

Det er viktig å være oppmerksom på at naturmangfoldloven bestemmelser om granskning (§ 64) og pålegg om å gi opplysninger (§ 65) er delegert til Miljødirektoratet for å gi Statens naturoppsyn de nødvendige fullmaktene i kontrollsituasjoner. Forvaltningsmyndigheten er ikke tilsynsmyndighet og har ikke myndighet etter disse lovbestemmelsene.

Forvaltningsmyndigheten kan derfor ikke foreta granskning eller pålegge noen å gi opplysninger. Undersøkelser og spørsmål som stilles fra forvaltningsmyndigheten må derfor baseres på frivillighet hos den man snakker med.

Ettersom forvaltningens mulighet for undersøkelser vil være utilstrekkelige i noen saker, kan det være nødvendig å anmelde forholdet til politiet. Forholdet må anmeldes dersom det er behov for etterforskning for å avklare faktum eller for å avklare hvem et gebyr skal rettes mot (enten fordi gjerningspersonen er ukjent eller det er behov for å avklare ansvarsforholdet mellom flere involverte). Dette gjelder også selv om overtredelsesgebyr vurderes som en riktig sanksjon. Politiet kan etter å ha etterforsket saken, henlegge saken for overføring til forvaltningen for ileggelse av overtredelsesgebyr etter straffeprosessloven § 71c. I en anmeldelse av slike saker bør det da signaliseres at overtredelsesgebyr kan være aktuelt når saken er etterforsket og at det bør tas kontakt med Miljødirektoratet for nærmere dialog om dette.

5.9 Særlig om vernet mot selvinkriminering

Selvinkrimineringsvernet er retten til å forholde seg taus og ikke måtte bidra til egen domfellelse, dvs. en rett til å nekte å svare på spørsmål eller gi opplysninger på annen måte dersom dette kan utsette vedkommende for straff.

Det følger av forvaltningsloven § 48 at forvaltningen plikter til å orientere om selvinkrimineringsvernet i tilfeller der det kan foreligge en taushetsrett. I lovbestemmelsen står det at i *en sak om administrativ sanksjon skal forvaltningsorganet gjøre parter som det er aktuelt for, oppmerksom på at det kan foreligge en rett til ikke å svare på spørsmål eller utlevere*

dokumenter eller gjenstander når svaret eller utleveringen vil kunne utsette vedkommende for administrativ sanksjon eller straff.

En kort, generell veiledning vil normalt være tilstrekkelig. En slik begrenset orientering gjør at parten blir oppmerksom på sine rettigheter.

Grensen for når man plikter å orientere om vernet kan være vanskelig å trekke. Plikten til å orientere gjelder bare overfor parter som står i en situasjon der vernet mot selvinkriminering faktisk vil slå inn. Dvs. at man mistenker at vedkommende man ber om opplysninger fra kan ha gjort noe straffbart, og bruddet tenkes fulgt opp med en straffesanksjon gjennom anmeldelse eller gebyr. Dette er som regel på det tidspunkt en sak går over fra å være en ordinær forvaltningssak til å bli en sak om overtredelsesgebyr. Stiller man spørsmål utelukkende for å avklare et pålegg om retting og hvem dette skal rettes mot, trer vernet og dermed orienteringsplikten, ikke inn. Dersom det senere kommer frem opplysninger som gjør saken mer alvorlig og endrer vurderingen av hvilke tiltak det ulovlige forholdet skal følges opp med, vil plikten til å orientere gjelde fra dette tidspunktet.

Er man derimot på et felt hvor man vet at anmeldelse eller gebyr er sannsynlig, inntreer plikten, og vedkommende skal orienteres om at han kan ha rett til å forholde seg taus eller ikke måtte utlevere dokumenter eller lignende.

Hva hvis man har innhentet opplysninger, men ikke informert om vernet?

Forklaringer/bevis som er innhentet i strid med selvinkrimineringsvernet kan medføre at bevisene anses som ulovlig innhentet og ikke kan brukes, men det er ingen automatikk i dette. Det vil bero på en samlet vurdering og i praksis blir det ofte avgjørende hvilke andre bevis man har. Denne vurderingen tas av politi/domstol, og i første omgang av Miljødirektoratet når det gjelder saker om overtredelsesgebyr. Manglende orientering får dermed ingen betydning for om en sak bør anmeldes eller sendes Miljødirektoratet for vurdering av gebyr. Det er imidlertid viktig at det opplyses om at opplysninger er innhentet uten at man informerte om selvinkrimineringsvernet.

5.10 Oversendelse av saker for overtredelsesgebyr til Miljødirektoratet

Dersom forvaltningsmyndigheten blir kjent med overtredelser som bør følges opp med overtredelsesgebyr, bør saken oversendes til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet avgjør i det enkelte tilfellet om overtredelsesgebyr bør ilegges som reaksjon. Miljødirektoratet kan også ilegge overtredelsesgebyr på eget initiativ.

5.10.1 Hvem kan oversende en sak om overtredelsesgebyr?

Nasjonalpark- og verneområdestyrer, statsforvalter og kommuner med forvaltningsmyndighet for verneområder kan sende saker til Miljødirektoratet for bruk av overtredelsesgebyr.

Særlig om nasjonalpark- og verneområdestyrer

For nasjonalpark- og verneområdestyrer er det styrene som beslutter om en sak skal oversendes til Miljødirektoratet med sikte på overtredelsesgebyr. Styrene kan delegere til sine forvaltere myndighet til å sende over saker til Miljødirektoratet uten styrebehandling. Dette bør gjøres for å sikre en rask oppfølging av ulovlighets saker.

Dersom saken skal legges frem for styret, kan den legges frem med en innstilling fra forvalter som i andre saker. Styrets konklusjon vedørende om en sak skal oversendes for overtredelsesgebyr, vil være en beslutning i styret, men ikke et enkeltvedtak (og kan derfor ikke påklages).

5.10.2 Før oversendelse av saken

Forvaltningsmyndigheten kan ta kontakt med Miljødirektoratet for enkle forhåndsavklaringer av om en sak er egnet for overtredelsesgebyr.

Beslutningen av om det bør ilegges gebyr avgjøres av Miljødirektoratet etter at det er sendt en formell henvendelse om saken og vi har gått gjennom de skriftlige dokumentene.

Før saken oversendes til Miljødirektoratet må forvaltningsmyndigheten ha vurdert om det skal gjøres forvaltningstiltak som nevnt i kap. 1.3. Vi forutsetter at et pågående ulovlig forhold er stanset før saken vurderes for overtredelsesgebyr. Spørsmålet om et forhold skal rettes bør også avklares og igangsettes av forvaltningsmyndigheten før saken oversendes til Miljødirektoratet for overtredelsesgebyr. Når det er varslet et krav om retting, kan prosessen med å ilegge et overtredelsesgebyr gå parallelt med rettingssaken.

Miljødirektoratet ønsker at overtredelser følges opp raskt, slik at et eventuelt overtredelsesgebyr ikke kommer for lenge etter at overtredelsen er utført. Dette vil virke mer preventivt enn om overtredelsesgebyret kommer lenge etter at lovbruddet er gjennomført.

5.10.3 Hva skal oversendes?

I oversendelsen må det gis opplysninger som har betydning for vurderingen av om det kan og bør ilegges overtredelsesgebyr. Oversendelsen bør som hovedregel unntas offentlighet etter offentleglova § 24 annet ledd.

All informasjon som opplyser saken, skal følge oversendelsen til Miljødirektoratet. Oversendelsesbrevet kan vise til andre dokumenter som oversendes, men må inneholde informasjon om de meste sentrale forholdene.

I oversendelsesbrevet må følgende informasjon gis:

- hva som har skjedd, når, hvor og av hvem
- hvilken bestemmelse (eventuelt vilkår i en tillatelse) som er brutt
- navn og kontaktinformasjon på den/de som har begått handlingen
- kort om bevisene i saken
- hvordan forvaltningsmyndigheten vurderer alvorlighetsgraden av overtredelsen, f.eks. konsekvenser
- informasjon om hvordan overtredelsen er fulgt opp med forvaltningstiltak, f.eks. om det er gitt pålegg om retting eller om det er gitt eller aktuelt med etterfølgende tillatelse.

Følgende dokumenter vedlegges:

- rapport fra tilsyn, dokumentbevis, bilder, kartfestinger ol. Alle dokumenter må være datert, herunder også bilder dersom det oversendes bildefiler
- vedtak og korrespondanse i saken.

Overtrederen skal ikke ha kopi av oversendelsen eller varsles på dette stadiet. Miljødirektoratet vil forhåndsvarsle overtrederen dersom vi går videre med en sak om overtredelsesgebyr.

5.10.4 Miljødirektoratets vurdering av saken

Miljødirektoratet vurderer konkret for hver enkelt sak om vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr er oppfylt. Vi vil vurdere om det foreligger et avklart faktum og bevissituasjon som viser at den aktuelle overtrederen har begått den konkrete handlingen med uaktsomhet eller forsett, og at forholdet ikke er foreldet.

Vi må også forsikre oss om at bestemmelsen eller enkeltvedtaket som er overtrådt er tilstrekkelig klart.

Videre vil Miljødirektoratet vurderer om det er forholdsmessig å ilegge overtredelsesgebyr og om saken er så alvorlig at den må anmeldes.

Dersom Miljødirektoratet ikke går videre med saken, blir forvaltningsmyndigheten orientert om dette og bakgrunnen for beslutningen.

5.11 Saksbehandlingen ved overtredelsesgebyr

Miljødirektoratet sørger for saksbehandlingen i en sak om overtredelsesgebyr.

Overtrederen vil få et forhåndsvarsel og mulighet til å uttale seg før det gis et vedtak om å ilegge overtredelsesgebyr. Ileggelse av overtredelsesgebyr er et enkeltvedtak som kan påklages av den som får gebyret. Klima- og miljødepartementet er klagemyndighet for vedtak om overtredelsesgebyr.

Forvaltningsmyndigheten får kopi av forhåndsvarsel og vedtak i saken.

5.12 Overtredelsesgebyrets størrelse

Miljødirektoratet utmåler overtredelsesgebyrene individuelt etter forskrift 11. desember 2020 nr. 2726 om øvre ramme for overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven § 74.

I forskriften er det fastsatt at overtredelsesgebyr ikke skal overstige seks ganger folketrygdens grunnbeløp for foretak og to ganger folketrygdens grunnbeløp for fysiske personer. Overtredelsesgebyrene vil som oftest ligge langt under de foreslåtte maksimale grensene ettersom de alvorligste overtredelsene vil følge straffesporet.

Utmåling av overtredelsesgebyr skjer på bakgrunn av en helhetsvurdering. I vurderingen av overtredelsesgebyr mot fysiske personer kan det blant annet legges vekt på overtredelsens omfang og virkninger, fordeler som er eller kunne vært oppnådd ved lovbruddet, samt overtrederens skyld og økonomiske evne, jf. forvaltningsloven § 46.

Momenter som kan vektlegges i utmålingen av overtredelsesgebyr for foretak følger av forvaltningsloven § 46 annet ledd. Det kan bl.a. legges vekt på om overtredelsen er begått for å fremme foretakets interesser, om foretaket har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen, om det foreligger gjentakelse og foretakets økonomiske evne.

Miljødirektoratet har i sin praksis sett hen til politiets bøtenivå for overtredelser. Overtredelsesgebyret skal virke tilstrekkelig preventivt, samtidig som gebyret skal være forholdsmessig tatt i betraktning overtredelsens omfang og virkninger.

6. Anmeldelse

6.1 Generelt om politianmeldelse

De alvorlige overtredelsene skal følges opp med politianmeldelse. Forvaltningen må vurdere konkret i hver enkelt sak om en overtredelse er så alvorlig at den bør følges opp med politianmeldelse.

Begrunnelsen for å bruke politianmeldelse i disse sakene, er først og fremst den sterke allmennpreventive effekten dette har, ved at straffen virker avskrekkende på andre som får

høre om saken. Straffen kan også ha individualpreventiv effekt, ved at den som straffes ikke begår nye overtredelser i fremtiden.

Det kan ikke ilegges overtredelsesgebyr dersom en sak politianmeldes. Videre kan en sak som det er ilagt overtredelsesgebyr for, ikke politianmeldes. Dette skyldes at begge sanksjonene regnes som straff og at det er et forbud mot dobbeltstraff. Det er først og fremst alvorlighetsgraden som avgjør om et forhold bør politianmeldes eller føre til overtredelsesgebyr.

Politianmeldelse stenger ikke for andre forvaltningstiltak som stans, retting, direkte gjennomføring og bruk av tvangsmulkt. Forvaltningen bør som hovedregel ikke legge sine forvaltningstiltak på vent i påvente av at en straffesak blir avgjort. Det er tvert imot viktig at f.eks. vedtak om retting gis så snart som mulig, der forvaltningen mener dette skal gjøres. Forvaltningen må gjøre sine vurderinger uavhengig av de strenge krav til bevisvurdering som gjelder i strafferetten.

6.2 Overtredelser som bør anmeldes

Det må foretas en konkret vurdering av om en overtredelse bør føre til politianmeldelse eller overtredelsesgebyr. De alvorlige overtredelsene skal alltid politianmeldes ettersom bruk av overtredelsesgebyr vil være en for mild reaksjon og gir en uheldig signaleffekt i slike saker.

Det er for forvaltningen avgjørende å ha kontroll med naturinngrep, arealendringer og motorferdsel for å kunne forvalte verneområdene på en slik måte at verneformålet ivaretas. Ulovlige irreversible naturinngrep og arealendringer, samt overtredelser av motorferdselsforbud bør derfor som hovedregel anmeldes. Ved brudd på vilkår i tillatelser vil valg av sanksjon kunne vurderes ut fra omfang av skade.

Generelt bør saken anmeldes hvor ett eller flere av disse momentene er til stede:

- **Omfattende brudd på lov/forskrift/tillatelse**

Hva slags type brudd er det? Hvor alvorlig er bruddet? Er det flere lovbrudd samtidig? Overtredelsens art eller antall brudd på en verneforskrift kan tilsi at overtredelsen anses som alvorlig.

- **Overtredelsen har store konsekvenser for naturmangfoldet eller risiko for dette**

Hvilke konsekvenser har lovbruddet for naturmangfoldet? Kunne lovbruddet fått store konsekvenser? Forholdet skal anmeldes når overtredelsen har medført irreversibel skade eller skade det tar lang tid å reparere. Det samme gjelder i tilfeller hvor det ikke har intrådt skade, men dette skyldes flaks eller tilfeldigheter.

- Det foreligger sterk grad av utvist skyld

Har gjerningspersonen gjort lovbruddet forsettlig (med vilje)? Har gjerningspersonen handlet klanderverdig og er sterkt å bebreide for lovbruddet? Forsettlig overtreddelser skal normalt anmeldes.

- Det foreligger sterke allmennpreventive hensyn

Kan en strengere sanksjon hindre at andre gjør det samme lovbruddet senere? Slike hensyn veier tungt når håndteringen av en overtreddelse kan få betydning for andres adferd.

Eksempler på overtreddelser som normalt bør anmeldes i verneområder:

- Ulovlig fysiske inngrep av varig karakter, for eksempel veibygging, oppføring av bygninger eller andre anlegg.
- Søker gjennomfører tiltaket selv om det er gitt avslag på søknaden.
- Ulovlig motorferdsel.

I sakstyper hvor Miljødirektoratet har praksis for å ilegge overtreddelsesgebyr, vil hovedregelen være at overtreddelsesgebyr skal benyttes og at slike saker ikke skal politianmeldes. Dette gjelder ulovlig bruk av droner og brudd på ferdselsforbud.

Dersom det gis etterfølgende tillatelse for et ulovlig gjennomført tiltak, vil overtreddelsesgebyr ofte kunne være en mer egnet reaksjon enn politianmeldelse. Dette vil imidlertid bero på alvorlighetsgraden av overtreddelsen og konsekvensene det har hatt at tiltaket er utført uten tillatelse i forkant.

Miljødirektoratet bistår i vurderingen av om en sak bør politianmeldes eller oversendes for overtreddelsesgebyr.

6.3 Foreldelse

Overtrederer kan ikke straffes dersom det straffbare forholdet er foreldet. Brudd på naturmangfoldloven foreldes etter 10 år, jf. straffeloven § 86.

Foreldelsesfristen løper fra den dagen det straffbare forholdet er opphørt og avbrytes ved rettslige skritt som medfører at den mistenkte får stilling som siktet (f.eks. ved utferdigelse av et forelegg, ransaking eller pågripelse). Fristen avbrytes ikke ved at et forhold anmeldes.

Tlf.: 73 58 05 00
post@miljodir.no
www.miljodirektoratet.no
Postboks 5672 Sluppen,
7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim:
Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo:
Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet.

Vi jobber for et rent og rikt miljø. Hovedoppgavene våre er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Miljødirektoratet ønsker tilbakemelding fra styrene på fagsamlingen som ble avholdt i Tromsø i april

Hva vil dere ha mere av?

Hva vil dere ha mindre av?

Svar på forespørsel om transport og vedlikehold på Naustihytta

Arbeid på hytta

I verneforskriften for Reisa NP er "drift og nødvendig vedlikehold av eksisterende bygninger" uten videre tillatt. Det omfatter derimot ikke arbeid som berører tomta utenfor dagens bygning, utvidelser og fasadeendringer eller tiltak som kan regnes som vesentlige endringer. Ut fra din beskrivelse oppfatter vi arbeidet som å heve hytta, nye påler, gulv innvendig å være vedlikehold. Minner om at alle tiltak som fører til nye inngrep, uansett størrelse, i utgangspunktet er søknadspliktig. Det er bare å spørre hvis du er i tvil.

Transport

Det er ikke hjemmel i verneforskriften å gi administrativ dispensasjon for transport med helikopter til dette formålet. Saken må behandles i styret i neste møte i mai/juni. For å kunne behandle sak må vi ha en tydeligere søknad om hva som skal gjøres, hvor det skal flyges, antall løft/landinger og når det skal skje. Helikopter brukes en del til slike transportoppdrag, men det er lite sannsynlig at flyving i mai, juni og juli vil godkjennes på grunn av hensyn til hekkende fugl. Normalt gis dispensasjon etter 1.august.

Bruk denne lenken for å sende søknad - [Motorferdsel i verneområde - søknad - sf \(skjema.no\)](#)

Hilsen

Rune Benonisen

Postadresse

Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Hovedveien 2
Postboks 700, 9815 Vadsø

Besøksadresse

Hovedveien 2
9151 Storslett

Kontakt

Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 90660709
rune.benonisen@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyret.no/Reisa-nasjonalpark/
www.reisanasjonalpark.no

Asgeir Blixgård - Statskog/Fjelltjenesten

Saksbehandler Rune Benonisen

Vår ref. 2024/4000-2 432.3

Deres ref.

Dato 19.04.2024

Presisering av tillatelse til transport av materialer til skjøtelsprosjekt ved Rivttoaivi - Statskog

Viser til tidligere brev i saken. I denne nye brevet er det satt inn tydeligere vilkår for tillatelsen, blant annet tidspunkt for gjennomføring.

Vi bekrefter med dette at Statskog Fjelltjenesten, inkludert valgt underleverandør, har fått i oppdrag å transportere materialer som skal benyttes i et skjøtelsiltak på kjørespor sør for høyden Rivttoaivi i Reisa nasjonalpark.

Transporten vil skje enten fra startsted parkering ved Guorbavuopmi, eller hvis utfører finner det mer hensiktsmessig, for eksempel hvis veien mot Biedjovaggi ikke er brøytet eller at det er bedre føreforhold, kan frakten også starte fra sted nærmere Kautokeino. Dette blir opp til de som utfører arbeidet å vurdere for å forenkle transporten og tilpasse til føreforhold og andre hensyn.

Transporten er direkte knytta til skjøtels- og forvaltningsoppgave på vegne av forvaltningsmyndigheten, Reisa nasjonalparkstyre, og trenger ikke særskilt dispensasjon fra verneforskrift eller etter motorferdselsloven. Tillatelsen gjelder transport til/fra startsted langs kortest mulig trasé, på en dag og kun med et antall skutere eller turer nødvendig for å gjennomføre oppdraget effektivt.

Vilkår for tillatelsen

Det er nødvendig at transporten kun utføres etter at det er avklart og godkjent av reinbeitedistriktene som kan berøres av transporten. Hvis transporten berører areal i Kautokeino kommune bør kommunen varsles på forhånd.

Tillatelsen gjelder kun fram til og med 4.mai 2024

Tillatelsen gjelder transport som gjennomføres en dag.

Transporte skal foregå på en måte som minimerer fare for forstyrrelse av vilt og som ikke fører til terrengslitasje.

Denne tillatelsen er gitt i medhold av verneforskriften for Reisa nasjonalpark pkt 4.2, naturmangfodloven §42 om skjøtsel og §72 om motorferdsel på eiendom som ikke inngår i verneområdet.

Nasjonalparkstyret
Reisa nasjonalpark/
Ráisdottarháldi
landskapsvernområde

Med hilsen

Rune Benonisen
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

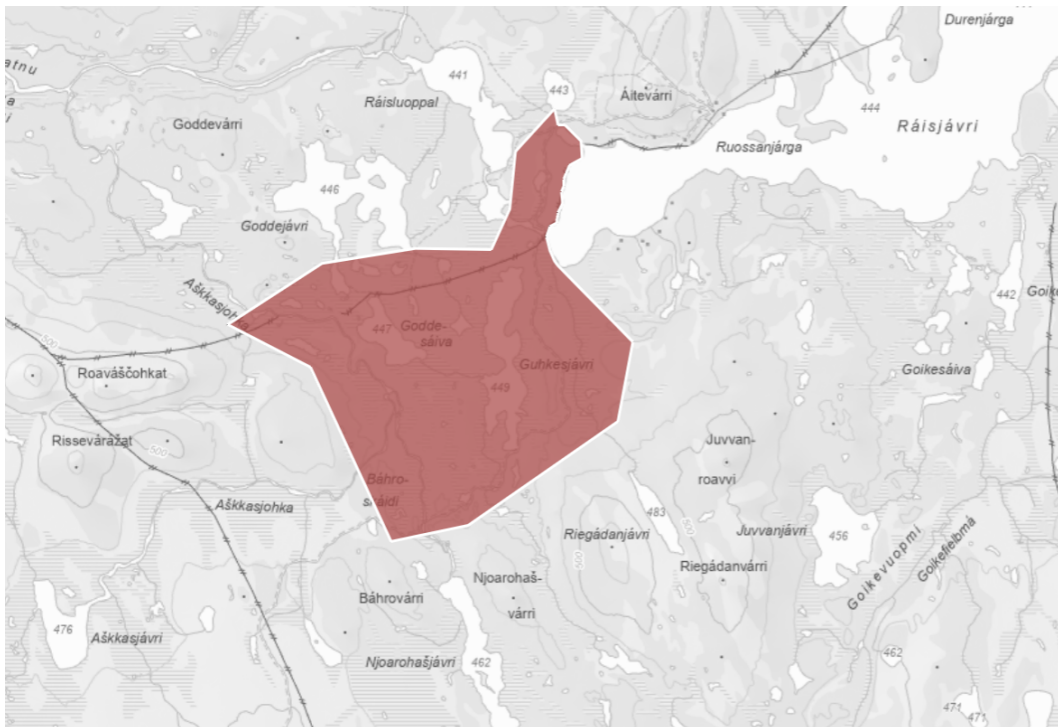
Kopi til:
Nina Andrea Storm

Reisa nasjonalpark sørvest for Ráisjávri er tatt med i basiskartelling for 2024

Myrområdene Sør-vest for Ráisjávri har blitt meldt inn til basiskartlegging og blitt godkjent i 2024. Området har vært ønskelig å få kartlagt på grunn av viktige naturverdier og arter knyttet til myr. Myrområdet og hydrologien er sårbart, spesielt hvis det brukes ATV. Kartleggingen vil gjennomføres av Sallir sommeren 2024. Området har blitt meldt inn tidligere år, men ikke blitt godkjent.

Bakgrunn

Områder som var ønsket kartlagt kunne meldes inn til Statsforvalteren.

Basiskartlegging av verneområder 2024

Miljødirektoratet viser til tildelingsbrevet til Statsforvalteren, og ber med dette Statsforvalteren om å melde inn forslag til verneområder som er aktuelle for heldekkende basiskartlegging, etter kriteriene som er beskrevet i teksten nedenfor. Frist for innmelding er 15.11.2023. Innmelding skjer gjennom Miljødirektoratets NiN-Prosjektinnmeldingsløsning. Innmeldingsløsningen gir oversikt over kartlagte verneområder.

Kriterier

Miljødirektoratet ber Statsforvalteren foreslå områder for heldekkende basiskartlegging, innenfor verneområder, med vektlegging av følgende i prioritert rekkefølge:

1. Områder som ikke tidligere er basiskartlagt

**Nasjonalparkstyret
Reisa nasjonalpark/
Ráisdottarháldi
landskapsvernområde**

2. Forvaltningsmessige utfordringer knyttet til trusler mot verneverdier. Ved behov for skjøtsel/restaurering, eller der slike tiltak er iverksatt (eks. restaurering av myr og våtmark).

3. Forvaltningsplanlegging og besøksforvaltning.

4. Små verneområder som har geografisk nærhet til høyere prioriterte områder (med tanke på tidsbruk og logistikk).

5. Slutføring av påbegynte kartleggingsprosjekter

6. Delområder i større verneområder (nasjonalparker og landskapsvernområder)

I 2024 ønsker vi et fokus på mindre verneområder, som kan kartlegges i sin helhet.

Delområder i nasjonalparker/store verneområder kan likevel meldes inn dersom det er særskilt behov for det. Delområder som meldes inn skal være sammenhengende, og ha et landareal på maksimum 7000 daa. Denne grensen er veiledende og kan overskrides noe dersom det er hensiktsmessig for avgrensning av området.

Koordinering av innmeldingen

Statsforvalteren skal koordinere innmeldingen og melde inn en prioritert liste for sitt fylke. Listen er en samlet vurdering av alle forvaltningsmyndigheters (Statsforvalter, VO/NP-styrer og kommuner) innmeldte behov. Vi ber Statsforvalteren ta kontakt med verneområdestyrer og kommuner for å ivareta behov for kartlegging i verneområder forvalter av styrer og kommuner.

From: Nathalie Anti[nathalie.anti@statsforvalteren.no]
Sent: 07.05.2024 10:47:53
To: Reisa nasjonalpark[reisa.nasjonalpark@statsforvalteren.no]
Subject: Melding fra Statsforvalteren

Du er satt som kopimottaker på sak 2019/8138

Vennlig hilsen

Nathalie Anti | seniorrådgiver

e-post: nathalie.anti@statsforvalteren.no

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

06.05.2024

Vår referanse

2019/8138

Deres dato:

Deres referanse

Reinbeitedistrikt 36 Cohkolat
Gartnetvadda 10
9520 KAUTOKEINO

Telefonnummer til saksbehandler
Nathalie Anti, 784 68704

Tilbakemelding om saksbehandlingstid - Gjerde uten tillatelse på strekningen Ráissajávri til Vievssesgielas - Roaváš gjerdet - Reinbeitedistrikt 42 Beahcegealli

Statsforvalteren i Troms og Finnmark viser til Deres henvendelse av 6. oktober 2023, vedrørende manglende oppfølging av sak vedrørende gjerde uten tillatelse på strekningen Ráissajávri til Vievssesgielas.

Foreløpig melding om saksbehandlingstid

Dessverre tar det lengre tid å behandle saken enn først antatt. Det beklager Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Årsaken til at denne saken har blitt forsinket er at vi har hatt utfordringer med ressursituasjonen i avdelingen, som har gjort at vi har blitt nødt til å prioritere andre saker foran. Vi jobber med å forberede saksbehandlingstiden, og har satt i verk flere tiltak for å forbedre saksbehandlingstiden. Det har oppstått beitekrise i vinter som må prioriteres, slik at vi må utsette behandlingen av deres sak igjen.

Vi forventer å kunne svare dere innen september 2024.

I forbindelse med det ovennevnte, orienteres dere om at undertegnede er ny saksbehandler i deres sak.

Anførsler om at saken oversendes annet kontor for behandling

Vi ser i deres henvendelse av 6. oktober 2023, at det bes om at saken sendes til et annet kontor for behandling. For å kunne gjøre en vurdering vedrørende dette, ber vi om at dere gir en nærmere begrunnelse for hvorfor dere ønsker at saken skal behandles av et annet kontor.

Vi ber om å få en tilbakemelding om dette innen mandag 3. juni 2024.

E-postadresse:
sftfpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf
Org.nr. 967 311 014

For øvrig kan vi informere om at reindriftsavdelingen jobber på tvers av kontorsteder, og at saksbehandlingstiden ikke har sammenheng med hvilket kontor den enkelte ansatte sitter ved. Vi har lang saksbehandlingstid i mange saker på grunn av ressursituasjonen til avdelingen.

Ta gjerne kontakt dersom dere har spørsmål.

Med hilsen

Torhild Gjølme (e.f.)
konst. reindriftdirektør

Nathalie Anti
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

REINBEITEDISTRIKT 42 - BEAHCEGEALLI

c/o John Andreas

9527 KAUTOKEINO

Johansen Utsi

Adjetjohka

FINNMARK POLITIDISTRIKT

Postboks 501

9917 KIRKENES

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

LANDBRUKSDIREKTORATET

Postboks 56

7701 STEINKJER

NASJONALPARKSTYRET FOR REISA NASJONALPARK

Hovedvegen 2

9151 STORSLETT

OG RÁISDOUTTARHÁLTI LANDSKAPSVERNOMRÅDE

Saksprotokoll i Reisa nasjonalparkstyre - 07.05.2024

Behandling

Enstemmig vedtatt

Vedtak

Reisa nasjonalparkstyret godkjenner høringsinnspillet om revisjon av forskrift for motorferdsel i Reisavassdraget.

Uttalelse fra Reisa nasjonalparkstyre om revisjon av forskrift for motorferdsel i Reisavassdraget. Reisa nasjonalparkstyre uttaler seg til saken som forvaltningsmyndighet for Reisa Nasjonalpark og vektlegger de forholdene som knytter seg til verneforskriften.

Som hovedinnspill mener vi at § 4. forbud mot bruk av vannjetaggregat burde opprettholdes.

Begrunnelse er oppsummert som følger:

- Reisa nasjonalparkstyre mener at motor med vannjet ikke kan omfattes under begrepet «tradisjonell elvebåt» og er derfor ikke unntatt bestemmelsen § 4.1 Motorferdsel til lands og til vanns, herunder landing og lavtflyvning med luftfartøy, er forbudt.
- Det er ikke miljømessig forsvarlig å tillate bruk av vannjet. Det begrunnes særlig med potensiale for økt ferdsel på lave vannstander, når naturmangfoldet i elva er spesielt sårbart.
- Å legge til rette for økt ferdsel, særlig i perioder med lave vannstander og høye vanntemperaturer anses ikke å være i tråd med prinsipp om bærekraftig reiseliv.
- Forskjellsbehandling mellom lokale privatpersoner med følte rettigheter og kommersielle bedrifter og turister har potensiale for å skape konflikt.

Ferdsel med tradisjonell elvebåt er tillatt etter unntak i verneforskriften for Reisa nasjonalpark. På vernetidspunktet i 1986 og når unntaket for motorferdsel ble fastsatt var det kun staking eller bruk av ordinær utenbords påhengsmotor på tradisjonell elvebåt som var tatt i bruk. Det er kun i senere tid (2000-tallet) det er tatt i bruk nye metoder for å komme seg fram med elvebåt på lav vannstand, som for eksempel bruk av vannjet. I sammenheng med arbeid med utarbeidelse av forvaltningsplanen har tradisjonell elvebåt blitt definert slik «*med tradisjonell elvebåt på Reisaelva menes i denne sammenheng båt med tradisjonelt utformet fasong som elvebåt bygd for plass til 1 person i bredden, uavhengig av materiale. Båten drives frem ved staking eller bruk av ordinær utenbords påhengsmotor, ikke vannjet*». Elvebåt med vannjet anses derfor ikke som tradisjonell elvebåt gjennom forvaltningsplanen. Definisjonen av tradisjonell elvebåt i forvaltningsplanen har ikke fått motstridige innspill gjennom de høringsprosessene som har vært i arbeidet med forvaltningsplanen gjennom flere år.

Det er uheldig å ha to ulike regimer for motorferdsel i en elv, og håper kommunen på grunn av dette avstår fra å endre forskriften nå.

Reisa nasjonalparkstyre kan ikke se at Nordreisa kommune har en fagligbegrunnelse på hvorfor forskriften for motorferdsel i Reisavassdraget skal revideres allerede to år etter forrige behandling i kommunestyret. En eventuell endring av forskriften må følge en åpen og grundig prosess, og at konsekvenser for og imot belyses på en grundig og forståelig måte. Det mener vi ikke er tilfelle i denne saken.

Det finnes dokumentasjon på at motorferdsel har negative konsekvenser for fisk og vannmiljø. Det vises til en studie i kommunens saksframlegg i saken, der de negative konsekvensene er avhengig av flere faktorer. At vannstand og temperatur har betydning i forhold til økt stress på arter og miljø. Hensikten med vannjet er nettopp å kunne kjøre sikkert på lave vannstand. Det sammenfaller med perioder hvor vanntemperatur er høy. Selv om ikke alle konsekvenser kan fastslås med sikkerhet så er det sannsynlighetsovervekt for at kjøring med vannjet vil påføre rødlista arter, natur og miljø ekstra negativ belastning nettopp ved at ferdsel foregår på lavere vannstand enn vanlig propellmotor. Se vurdering av kunnskapsgrunnlaget lengre ned.

Ved å tillate vannjet kan vi anta at det legges til rette for økt ferdsel i perioder hvor det tidligere har vært en naturlig begrensning. Hvis vannjet kun er ment å tillates for næringsdrivende så tenker vi det kan føre til konflikt med andre lokale brukere av elva på grunn av forskjellsbehandling. Hvis vannjet tillates for alle kan vi forvente ytterligere økt ferdsel på tider av året hvor det kan medføre mest negative konsekvenser.

Det forventes sterk økning av turisme i Nord-Troms i årene som kommer. Det gir muligheter for utvikling av reiseliv som helårs arbeidsplasser. Ferdsel på Reisaelva, sightseeing turisme og annen transport på elva kan være en del av det. Men det er åpenbart at elva og miljøet rundt er en ressurs med sterke begrensninger, både miljømessig men også samfunnsmessig. Mange reisværingene ser på dalen og elva som en del av sin identitet, og vil reagere raskt hvis turismen vokser mer enn ressursene tåler. Det er ikke plass til et ubegrenset antall av båter, besøkende og turister. Vi mener reiselivet selv gjennom bærekraftig reisemål har forpliktet seg til å ta dette på alvor og sette noen grenser for seg selv. Dette mener vi må ligge på plass før en satser på tiltak som har potensiale til å øke ferdselen. Næringsinntekt knyttet til en livskraftig laksebestand må også vises hensyn til.

Vi ser behovet for et reiseliv som er profesjonelt, har produkter som er sikre, salgbare, som kan leveres og som er økonomisk lønnsom. Hvordan dette skal oppnås er problemstillinger i mange deler av landet. Også i Nord-Troms og Nordreisa. Vi ser fram til å kunne bidra inn i en slik debatt sammen med destinasjonsselskap og reiselivsbedrifter hvis det trengs.

Notat høringsinnspill – til orientering

Vi var nødt til å gjøre noen endringer på innspillet etter tilbakemelding fra miljødirektoratet:

«Forvaltningsplanen er som utgangspunkt ikke et juridisk bindende dokument, den skal gi retningslinjer innenfor de rammene som verneforskriften setter. Det er altså verneforskriften som setter de juridiske rammene for verneområdet. I noen tilfeller henviser verneforskriftene til at aktiviteter eller tiltak er tillatt i tråd med forvaltningsplanen, eller at forvaltningsplanen skal gi nærmere regler om når en aktivitet er tillatt. I slike tilfeller må det gjøres en konkret vurdering av om forvaltningsplanen er retningsgivende eller fastsetter bindende bestemmelser.

Definisjonen av tradisjonell elvebåt i forvaltningsplanen vil i dette tilfelle være av veiledende art (verneforskrifter viser ikke til forvaltningsplanen) og et tolkningsmoment ved vurderingen av som skal anses som "tradisjonell elvebåt" eller ikke, dersom dette spørsmålet kommer på spissen.»

Denne endringen ble gjort etter innspillet ble godkjent på mail, men endringene som ble gjort endret ikke budskapet i saken.

Eks:

Bruk av vannjet samsvarer ikke med reglene for Reisa nasjonalpark. Motor med vannjet omfattes ikke under begrepet «tradisjonell elvebåt». Bruk av vannjet vil derfor være søknadspliktig etter verneforskriften jamfør forvaltningsplan med virkning fra mai 2024.

Det som ikke regnes som tradisjonell elvebåt må da ha særskilt tillatelse før bruk på elva oppstrøm Sieimma. Elvebåt med vannjet anses derfor ikke som tradisjonell elvebåt gjennom forvaltningsplanen og er søknadspliktig. Dette har ikke vært praksis tidligere og har ikke vært håndhevet tidligere. Det er rett og slett fordi forvaltningsplanen først ble godkjent i Miljødirektoratet desember (2023) og at nasjonalparkstyret skal endelig vedta den i sitt neste møte.

OLE MATHIS OLSEN MAGGA
Hánnoluohkká 42
9520 KAUTOKEINO

Saksbehandler Rune Benonisen

Vår ref. 2022/7886 - 432.3

Dato 16.05.2024

Forhåndsvarsel om iverksetting av tvangsmulkt for ulovlig bygg ved Ráisjávri

Saken omfatter manglende etterlevelse og gjennomføring etter vedtak om retting av grillhytte ved Ráisjávri innenfor grensen til Reisa Nasjonalpark.

Reisa nasjonalparkstyre gjorde i sitt møte 20. juni 2023, vedtak om retting etter §69 i naturmangfoldloven for en grillhytte og en båtstø.

Utdrag fra vedtak:

1-Nasjonalparkstyret fatter med dette vedtak om retting etter § 69 i naturmangfoldloven for grillhytte på tomta/ lokalitet sør-vestbredden av Ráisjávri på gnr 29 bnr 1 i Nordreisa kommune. Det innebærer at grillhytte må rives og/tas ut av nasjonalparken samt at byggetomt skal tilbakeføres til naturlig stand.

Fristen for fjerning ble satt til 1.september 2023.

- 05.12.23 Grillhytta var bygd om til mobil vakthytte på meier. Eier fikk beskjed om at bygget måtte likevel rettes opp selv om den nå var mobil.
- 18.02.24 Mobile vakthytte ble fraktet ut av nasjonalparken med bildebevis vedlagt og at saken derfor kunne avsluttes.
- 29.04.24 Oppsynsmyndighet melder ifra om at hytta er fraktet tilbake på området.

Det foreligger ingen søknad for dette bygget. Vi har opplyst tidligere at også mobile bygg er søknadspiktig. Forvaltningsmyndigheten anser derfor at tidligere vedtak om retting ikke er fulgt opp.

På bakgrunn av dette iverksettes prosess for fastsetting av tvangsmulkt med hjemmel i naturmangfoldloven §73. Hensikten er at plikten om riving av bygg og fjerning av bygg ut av nasjonalparken samt tilbakeføring av begge byggeplassene til naturtilstand

gjennomføres og dokumenteres ved bilder og bekreftelse fra tredjepart.

Hvis vedtatt vil det ilegges en mulkt engangsbeløp på inntil kr 10 000,- og deretter løpende Kr 1000,- pr dag til plikten er oppfylt.

Tvangsmulkt vil påløpe fra dato fastsatt i endelig vedtak om tvangsmulkt. Når tvangsmulkt er vedtatt sendes det til statensinnkrevingsentral til oppfølging. Ved manglende betaling av tvangsmulkt kan iverksettes tvangsinnndriving fra namsmannen.

Nærmere informasjon vil gis hvis det iverksettes.

Hvis eier av bygg oppfyller tidligere nevnte vedtak om fjerning av bygg ut av nasjonalparken samt tilbakeføring av byggeplassen til naturtilstand anses plikten som oppfylt og krav om tvangsmulkt vil da bortfalle. Dette må i så fall dokumenteres med bilder og bekreftes av tredjepart.

Du har nå anledning til å komme med innspill til denne saken. Det må sendes skriftlig senest innen 28.mai.

Med vennlig hilsen

Rune Benonisen
nasjonalparkforvalter

Saksprotokoll i Reisa nasjonalparkstyre - 19.04.2024

Behandling

Enstemmig vedtatt

Vedtak

Møteplan 2024 fastsettes som følger:

3.- 4.april 2024 - felles opplærings-samling for verneområdestyrer i Troms og Finnmark, Tromsø.

Fredag 19.april 2024 - konstituering, Haldi + teams

Fredag 31. mai – styremøte kl. 12-15

12-13. juni (best) eller 19-20. juni (alternativ): Studietur til Pasvik med styret i Kvænangen + styremøte hvis nødvendig.

Fredag 23. august – styremøte kl. 09-15 (felles med Kvænangen og befarings)

2.-5. september TBA konferanse

Mandag 21. oktober styremøte kl. 14–16 + rådgivende utvalg kl. 17-19

2-3. desember – siste møte før jul, med overnatting?

TransParcNet Meeting 2024 – Håldi Transboundary Area 2. – 5th september

We are delighted to invite the EUROPARC Transboundary Area family to the EUROPARC TransParcNet Meeting in Håldi Transboundary Area 2.-5. September 2024

DAY 1 – Monday 2nd of September

10.30 Charter bus from Tromsø drives through the Lyngen alps Protected Landscape and by the beautiful Lyngen Fjord (3 hours). Includes some guiding

15.30 – 17.30 Welcome to the TransParcNet meeting

Opening session

Short excursions in the surrounding areas

19.30 Dinner at BIOS Café in Storslett. A 3 course meal with traditional ingredients like codfish, reindeer and salmon.

DAY 2 – Tuesday 3rd of September

08.00 – 12.00 TransParcNet conference programme part 1

How climate change impacts species and ecosystems in the Fennoscandian High North. Professor Rolf A. Ims. Arctic University of Tromsø.

Climate change adaptation tools – speaker not confirmed

The EU policies to support cross border and regional cooperation in EU neighbouring countries: possible synergies with TransParcNet. Stefania Petrosillo. Consultant for EC-DG NEAR, EU B4LIFE.

Transboundary Issues. Short presentations from members.

14.00 – 17.30 Field Trips and excursions. Field trips approx. 3hr with different themes. Scroll down on the page to read more

18.00 TBA buffet and appetif – a buffet composed by local products coming from all TBA's that have the possibility to bring some local products

19.00 – 21.30 Dinner and social gathering at Ovi Raishiin

22.00 Bus heads back Hotel (50 min)

DAY 3 – Wednesday 4th of September

08.00 Bus from Reisafjord Hotel via Lyngenfjord to Kilpisjärvi (2 hrs 30 min). NOTE: When crossing border the time changes one hour. 08.NOR time is 09.FIN time.

12.00 Excursion to Saana Fell with different difficulty levels (scroll down on the page to read more). Take away lunch can be enjoyed by a day trip hut (4 hours).

18.00 Check-in at the Cahkal Hotel.

18.30 Dinner in the hotel restaurant.

21.00 Possibility for a sauna (until 23.00) or socializing in the lounge.

DAY 4 – Thursday 5th of September

09.00 Field trip to Lake Tsahkal or a visit to Kilpisjärvi Visitor Centre. See more info further down the page.

11.00 Lunch, change, pack.

12.15 TransParcNet conference programme part 2

Remote sensing in Northern Lapland. Finnish Environmental Institute + Metsähallitus.

Arctic Fox, cooperation for protection in three countries. Tuomo Ollila, Metsähallitus

Visitor flows as a basis for future management or trail plans. Speaker not confirmed.

Climate change communication and visitor center network. Speaker not confirmed.

15.00 Bus to Tromsø city centre and airport (2 hrs 30 min). (The bus arrive Tromsø Airport 16.30 Norwegian time).

REGISTRATION – open to 20th May 2024 CET 23.00

<https://reisanasjonalpark.no/en/transparcnet-meeting-in-haldi-transboundary-area-2024/>

Arkivsaksnr: 2022/6686-18

Saksbehandler: Nina Andrea
Storm

Dato: 10.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Reisa nasjonalparkstyre	17/24	31.05.2024

Endringer i forvaltningsplan etter tilbakemelding fra Miljødirektoratet

Forvalters innstilling

Reisa nasjonalparkstyret godkjenner endringene i forvaltningsplanen etter tilbakemelding fra miljødirektoratet.

Saksopplysninger

I brev fra miljødirektoratet 11.12.2023: Med forutsetning om at kommentarene fra Sametinget og oss følges opp, godkjenner vi med dette forvaltningsplan inkludert besøksforvaltningsstrategi for Reisa nasjonalpark og Ráisdrottaháldi landskapsvernområde.

https://www.nasjonalparkstyre.no/uploads/files_reisa/Horingsutkast-Forvaltningsplan-for-Reisa-nasjonalpark-og-Raisduottarhaldi-landskapsvernomrade-2022-2028.pdf

Vurdering

1. S.47 Oversikt kunnskapsgrunlaget kulturminner

Tilbakemelding: Ved høringen ga Sametinget innspill på at omtalen av fredningsgrensa for samiske kulturminner i forvaltningsplanen var upresis.

Opprinnelig tekst: Av 217 registrerte kulturminner i RNP og RLVO, er 168 automatisk fredet. De aller fleste av disse er automatisk fredede samiske kulturminner, dvs. som antas å være eldre enn 100 år.

Vurdering: Dette blir rettet opp i

Ny tekst: Av 217 registrerte kulturminner i RNP og RLVO, er 168 automatisk fredet. De aller fleste er samiske kulturminner fra år 1917 eller eldre og er derfor automatisk fredete gjennom kulturminneloven (LOV-2018-12-20-119) §4, andre ledd.

2. S. 57 7.1 Reindrift

Tilbakemelding: Omformuler, litt på vinklingen her slik at det ikke ser ut som om det er reindrifta alene som skal bestemme hvordan det skal gjøres.

Opprinnelig tekst: Reisa nasjonalpark skal kunne brukes til reindrift på den måten som reindriften finner mest hensiktsmessig og formålstjenlig innenfor rammen av verneforskriftene og reindriften. Nasjonalparkforvaltningen skal så langt det er mulig ta hensyn til og støtte opp om reindriftnæringen innenfor rammen av verneforskriften og vernets formål.

Vurdering: Omformuleres litt på vinklingen.

Ny tekst: Reisa nasjonalpark skal kunne brukes til reindrift på den måten som tar hensyn til reindriftenes behov samtidig som verneforskrifter og reindriftenes lov overholdes.

Nasjonalparkforvaltningen skal så langt det er mulig ta hensyn til reindriftnæringen innenfor rammen av vernets formål og verneforskriften.

3. S. 63 Generelt om dispensasjonsordning for motorferdsel i reindrift

Tilbakemelding: Foreslår å sette punktum etter "...fem år". Så fortsette med ny setningen slik: Hvis det gjøres endringer i distriktsplanen som omhandler motorferdsel må det søkes dispensasjon på nytt.

Opprinnelig tekst: Når dispensasjon fra vernemyndigheten er vedtatt, vil den gjelde inntil fem år eller inntil det gjøres endringer på det som omhandler motorferdsel i distriktsplanen.

Vurdering: Endrer ikke innhold eller betydning så denne rettes opp slik foreslått.

Ny tekst: Når dispensasjon fra vernemyndigheten er vedtatt, vil den gjelde inntil fem år. Hvis det gjøres endringer i distriktsplanen som omhandler motorferdsel må det søkes dispensasjon på nytt.

4. S. 63 Generelt om dispensasjonsordning for motorferdsel i reindrift

Tilbakemelding: Omformuler, forslag: Slike tiltak må omsøkes og forvaltningsmyndigheten har adgang/kan stille vilkår om hvordan slike tiltak gjennomføres.

Opprinnelig tekst: Reindriften må selv ta større ansvar for å hindre ytterligere erosjon og markslitasje på spesielt utsatte stekninger og lokaliteter. Dette kan gjøres med f.eks. forsterkning av lokaliteter i samråd med forvaltningsmyndigheten. Forvaltningsmyndigheten må også saksbehandle søknad om tiltak på kjørespor.

Vurdering: Forslått endring tas i bruk

Ny tekst: Slike tiltak må omsøkes, slik at forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår om hvordan tiltaket gjennomføres.

5. S. 64 Retningslinjer for saksbehandling - Vilkår for å kunne gi dispensasjon til barmarkskjøring etter distriktsplan.

Tilbakemelding: Er dette i tråd med ny veileder? Hvis ikke så oppdater.

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/reindrift/veileder-for-reindriftenes-motorferdsel-pa-barmark-i-verneomrader/forord>

Opprinnelig tekst: Vilkår for å kunne gi dispensasjon til barmarkskjøring etter distriktsplan. Distriktsplan som gir grunnlag for dispensasjon, må være oppdatert og oppfylle de kravene som er angitt i reindriftenes lov § 62. For at forvaltningsmyndigheten skal kunne vurdere saken, må planen inneholde følgende opplysninger (jf. begrepet bruksregler under reindriftenes lov § 62 pkt. 3):

- Hvor skal det kjøres – område eller løyper som følges?
- Hvilken arbeidsoperasjon?
- Periode – mest mulig nøyaktig?
- Hvilke kjøretøy skal brukes (ATV, motorsykkel, helikopter, scooter, annet)?

Vurdering: ifølge den nye veilederen Reindriftenes motorferdsel på barmark i verneområder burde det legges til et punkt: - Hvem dispensasjonen gjelder for

Ny tekst:

Reindriftenes motorferdsel på barmark i verneområder

Veilederen beskriver hvordan en søknad om reindriftenes motorferdsel på barmark i verneområder skal behandles av forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Det er reindriftenes utøvere og distriktsstyrene for reinbeitedistriktet, som med bakgrunn i distriktsplanen kan sende en slik søknad – og som kan gi grunnlag for flerårige tillatelser til kjøring for utøveren selv og eventuelle medhjelpere.

- Hvor skal det kjøres – område eller løyper som følges?
- Hvilken arbeidsoperasjon?
- Periode – mest mulig nøyaktig?
- Hvilke kjøretøy skal brukes (ATV, motorsykkel, helikopter, scooter, annet)?
- Hvem dispensasjonen gjelder for

- 6. S. 65 Retningslinjer for saksbehandling - Hvem gjelder reglene om motorferdsel for?**
Tilbakemelding: Denne må være i samsvar med veileder - reindriftas motorferdsel på barmark.
Opprinnelig tekst: Hvem gjelder reglene om motorferdsel for?
 Tillatt kjøring eller bruk av luftfartøy knyttet til utøvelse av reindrift omfatter de personer som til enhver tid utøver reindrift, dvs. som er oppført som innehaver eller medlem i en siidaandels melding om reindrift etter bestemmelsene i Forskrift om melding om reindrift og lagt inn i Reindrifftsforvaltningens database «Grunnmur». Reglene omfatter også barn av reindrifftsutøver under 18 år. Også personer som er innleid hjelpere (verddier) som har og medbringer skriftlig avtale med siidaandelsleder omfattes av dette regelverket.
Vurdering: Endres i tråd med veileder? Eksempel
Ny tekst: Hvem gjelder reglene om motorferdsel for?
 Innenfor verneområder kan nødvendig kjøring på barmark eller bruk av luftfartøy som knyttes til utøvelse av reindrift, tillates. Slik tillatelse gjelder i utgangspunktet for personer som inngår i en siidaandel sin melding om reindrift. For at retten til motorferdsel i sammenheng med reindrift skal kunne benyttes i verneområde må alle personene som dispensasjonen omfatter navngis og framgå av en søknad eller i distriktsplan og gis tilknytning til siida/siidaandel. Det gjelder også for eventuelle medhjelpere / drenger. I tillegg til generell dispensasjon som nevnt over, forutsettes at drenger har skriftlig tillatelse fra siidaandelsleder for det spesifikke oppdrag/oppgaver de til enhver tid utfører, for eksempel på SMS.
- 7. S.66 Brensel og virke (pkt. 2.2 RNP)**
Tilbakemelding: Går for langt. Må skrives mer presis.
Opprinnelig tekst: Uttak av trevirke og plantemateriale i begrensede mengder til produkter for salg (for eksempel duodji/håndverk) der det ikke er i konflikt med spesielt verdifulle naturverdier, vil tillates etter verneforskriften. For øvrig legger vi til grunn § 25 i reindrifftslovens bestemmelser om hva som er tillatt.
Vurdering: Skrives om mer presis
Ny tekst: Det er normalt tillatt å ta ut trevirke og plantemateriale til eget bruk i tråd med § 25 i reindrifftsloven. Uttak som kan medføre naturinngrep, påvirke verdifulle naturverdier og hvis verdien ved salg overstiger grensen for merverdiavgiftregistrering er søknadspliktig.
- 8. S. 73 Telting**
Tilbakemelding: Uppresis. Se kommentar fra faglig gjennomgang:
 2 døgn uten grunneiers tillatelse. I høgfjellet kan det teltes mer enn to døgn uten grunneiers samtykke så fremt det ikke er til nevneverdig skade eller ulempe. Eks på ulempe - langvarig opphold som fortrenger andre enn grunneier
Opprinnelig tekst: Etter friluftsløven kan det teltes på samme sted i utmark over flere dager så fremt det ikke er til ulempe eller skade for andre. Det vil si at sammenhengende bruk av telt eller lavvo på fjellet eller andre områder fjernt fra bebyggelsen ikke trenger tillatelse dersom bruken vurderes til å ikke være til skade eller ulempe.
Vurdering: Endres i tråd med regelverket
Ny tekst: Etter friluftsløven kan det teltes på samme sted i utmark i 2 døgn uten grunneiers tillatelse. I høgfjellet kan det teltes mer enn to døgn uten grunneiers samtykke så lenge det ikke er til nevneverdig skade eller ulempe. Eks på ulempe - langvarig opphold som fortrenger andre enn grunneier
- 9. S.74 Telting – Retningslinjer for telting i RNP/LVO**
Tilbakemelding: Hvor kommer dette i fra? Friluftslivsloven? Må ikke gå lengre enn verneforskriften sier.
Opprinnelig tekst: Telt skal allikevel ikke stå mer enn fem dager på samme sted.
Vurdering: Teksten er tilpasset der Reisaelva er langt unna bebyggelse, men at folk likevel ikke burde bo så lenge at andre ikke har mulighet å slå leir.
Ny tekst: Langs Reisaelva og populære rasteplasser skal ikke telt stå lengre enn fem dager selv om det er langt fra bebyggelse, for å ikke fortrenge andre besøkende.
- S. 74 Sykling**
Tilbakemelding: Stryk. Feil.

Opprinnelig tekst: Merk også at kommunen i forskrift kan bestemme at bruk av elektriske sykler som nevnt i første ledd likevel ikke er tillatt i bestemte områder eller på nærmere angitte strekninger eller traseer.

Vurdering: Tas vekk siden det ikke stemmer

10. **S. 79 Retningslinjer for bruk av snøscooter i RNP/RLVO**

Tilbakemelding: Kan ikke regulere det som er direkte unntatt.

Opprinnelig tekst: All motorferdsel kan reguleres i verneområdene, men fortrinnsvis med begrunnelse i skade på verneverdier og støy.

Vurdering: Rettes opp

Ny tekst: Motorferdsel som ikke er direkte unntatt kan reguleres i verneområdene, men fortrinnsvis med begrunnelse i skade på verneverdier og støy.

11. **S. 96 Retningslinjer for ferdsel**

Tilbakemelding: Må endres! Hva som er innhold i ny forskriftsmal kan ikke brukes som en form for retningslinjer i denne planen dersom det ikke er hjemmel i nåværende verneforskrift til å regulere slik aktivitet i utgangspunktet. Flytt til retningslinjer for motorferdsel.

Opprinnelig tekst: Ut fra den presiseringen som er gjort i ny forskriftsmal, mener vi at motorisert ferdsel i forbindelse med undervisning ikke er nødvendig transport.

Vurdering: Hele punkt 7.9 Forskning, utredning, undervisning, film og reportasjer er ryddet opp i. Var en del som sto dobbelt osv.

12. **S. 107 Retningslinjer for hytter**

Tilbakemelding: Går for langt. Det kan ikke gis dispensasjon for hytter for friluftslivsformål.

Opprinnelig tekst: Bygging av nye hytter til friluftslivsformål er i utgangspunktet ikke tillatt innenfor RNP eller RLVO. Hvis det skal kunne gis tillatelse til slik bygging, må det vurderes etter § 48 i naturmangfoldloven. Det kan tillates nye bygg i sammenheng med oppsyn og reindrift. Det kan også vedlikeholdes eksisterende bygninger, og det kan gis tillatelse til oppføring av nye bygg på eksisterende lokaliteter ved brann

Bygging av nye hytter til friluftslivsbruk er i utgangspunktet forbudt. Spesielle unntak kan behandles etter naturmangfoldloven § 48. Den skal bare benyttes ved bagatellmessige eller forbigående forstyrrelser. Bygging av nye hytter til friluftslivsbruk er derfor i utgangspunktet ikke aktuelt i RNP eller RLVO. Eventuelle kombinasjon med hytter til oppsyn og reindrift kan vurderes særskilt hvis det er formålstjenlig.

Vurdering: Endres noe

Ny tekst: Ifølge verneforskriften til RNP og RLVO er det ikke hjemmel for å gi dispensasjon til bygging av nye hytter til friluftslivsformål. Hvis det kommer en søknad på dette må den likevel behandles etter § 48 i naturmangfoldloven. Det kan derimot tillates nye bygg i sammenheng med oppsyn og reindrift. Det kan også vedlikeholdes eksisterende bygninger, og det kan gis tillatelse til oppføring av nye bygg på eksisterende lokaliteter ved brann. Bygging av nye hytter til friluftslivsbruk er ikke aktuelt i RNP eller RLVO, siden naturmangfoldloven § 48 skal kun benyttes ved bagatellmessige eller forbigående forstyrrelser. Eventuell kombinasjon med hytter til oppsyn og reindrift kan vurderes særskilt hvis det er formålstjenlig.

S. 113 8.8 Drift og vedlikehold av infrastruktur

Tilbakemelding: Det er eier som har ansvaret for drift og vedlikehold av bygninger. Det er ikke mulig å bruke tiltaksmidler på dette. Så denne setningen må strykes.

Opprinnelig tekst: Det formelle eierskapet for anlegg knytter seg i mange tilfeller til Statskog i kraft av at de er grunneier. Det er likevel ikke slik at Statskog dermed har ansvaret for drift og vedlikehold alene gjennom tilkjøring av ved, beising osv. Det er per i dag få konkrete avtaler som regulerer disse forholdene, men det jobbes med en konkret avklaring for hvert enkelt anlegg.

Vurdering: Setningen burde endres

Ny tekst: Eierskapet til de ulike anleggene og hyttene i nasjonalparken varierer. Hver enkelt ansvarshaver står for drift og vedlikehold, men et godt samarbeid på tvers av ulike eiere er også viktig. Forvaltningsmyndighet leier inn fjelltjenesten til drift og vedlikehold på sine diverse anlegg og rasteplasser. Konkrete driftsavtaler regulerer dette.

13. **S. 114 Klargjøring av ansvar – andre aktuelle bidragsytere til drift og vedlikehold**

Tilbakemelding: Spørsmål heller om det er kommunen som må overta slike anlegg. Det er ikke midler til drift og vedlikehold, og vi har ikke noen ønsker om at vi skal eie og drifte anlegg.

Opprinnelig tekst: Reisa nasjonalparkstyre har gjort vedtak i sak 3/15 den 19.02.2015 der styret klargjør at de vil kunne ta på seg eierskap og ansvar for drift og vedlikehold av eksisterende infrastruktur etter nærmere avtale med Statskog. Det vil utarbeides en særskilt avtale som fordeler eierskap og ansvar på de anleggene som allerede er bygget.

Vurdering: Kommunen kan ikke ta ansvaret for anlegg i np. Eierskap må avklares også kan evt drift og vedlikehold samarbeides om på en god måte.

Ny tekst: Reisa nasjonalparkstyre har gjort vedtak i sak 3/15 den 19.02.2015 der styret klargjør at de vil kunne ta på seg eierskap og ansvar for drift og vedlikehold av eksisterende infrastruktur etter nærmere avtale med Statskog. Eierskap av anlegg i nasjonalparken er avklart med andre interessegrupper. I tillegg er det satt opp en drift og vedlikeholdsplan for nasjonalparken.

14. **S. 125 9.2 Saksbehandlingsrutiner**

Tilbakemelding: Denne må omformuleres. Her kan det oppfattes slik at det langt på vei gis en aksept for at brudd på vilkår er OK. Det kan vi ikke si.

Opprinnelig tekst: Ved brudd på vilkår i en tillatelse skal forvaltningsmyndigheten vurdere om saken skal behandles på ny og eventuelt omgjøre opprinnelig vedtak, eventuelt inndra tillatelsen. Brudd på vilkår kan tillegges vekt ved behandling av senere søknader.

Vurdering: Burde endres

Ny tekst: Ved brudd på vilkår i en tillatelse skal forvaltningsmyndigheten inndra tillatelsen og det må søkes på nytt. Brudd på vilkår kan tillegges vekt ved behandling av senere søknader.

15. **S. 127 10 Oppsyn**

Tilbakemelding: Endre teksten her til: "f..på vegne av den statlige miljøforvaltningen, f eks nasjonalparkstyret." Så fanger vi litt bredere av SNOs portefølje

Opprinnelig tekst: I tillegg til tradisjonelt oppsyn og kontrollvirksomhet, kan SNO utføre praktiske forvaltningsoppgaver som skjøtsel, registrering og dokumentasjon, informasjon, veiledning og tilrettelegging på vegne av forvaltningsmyndigheten for verneområder, f.eks. nasjonalparkstyret.

Vurdering: Endres

Ny tekst: I tillegg til tradisjonelt oppsyn og kontrollvirksomhet, kan SNO utføre praktiske forvaltningsoppgaver som skjøtsel, registrering og dokumentasjon, informasjon, veiledning og tilrettelegging på vegne av den statlige miljøforvaltningen, som for eksempel nasjonalparkstyret.

Arkivsaksnr: 2024/3762-3

Saksbehandler: Nina Andrea
Storm

Dato: 16.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Reisa nasjonalparkstyre	18/24	31.05.2024

Dispensasjon fra verneforskriften til OffRoadFinnmark 2024 for motorferdsel langs nasjonalparkgrensen

Forvalters innstilling

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 innvilger Reisa nasjonalparkstyret dispensasjon til Offroad Finnmark 2024 for sykling og kjøring med ATV langs etablerte kjørespor like innenfor nasjonalparkgrensen i sør.

Som vilkår for tillatelsen kreves det at eksisterende kjørespor skal benyttes. Dispensasjonen gis for perioden 25. juli til 06. august 2024. All ferdsel og aktivitet skal skje hensynsfullt og varsomt slik at en ikke skader natur- og kulturverdier, forstyrrer vilt, tamrein og bufe, eller er til ulempe for andre. Særlig hensyn skal tas til tamrein, og all transport skal gjennomføres i dialog med reindriftnæringen i området for å unngå unødvendige forstyrrelser eller konflikter.

Dispensasjonen gjelder for det som er lagt fram i søknaden:

- 5 stk. dispensasjon for kjøring i hele traséen for frakt av utstyr etc.
- 4 stk. dispensasjoner til medieteamene - i hele traséen. Vi trenger 4 stk. da det er flere medieteam som blir å være på forskjellige plasser.
- 4 stk. dispensasjoner til nødtransport i hele traséen. Disse skal benyttes til å assistere/hente ut eventuelt skadet rytter og utstyr under konkurransen
- 1 stk. dispensasjon for renovasjon, slik at vi kan plukke opp eventuelle etterlatenskaper og se til at alle porter i reingjerder er lukket.

Vi vurderer aktiviteten som et særlig tilfelle med samfunnsmessig verdi som ikke strider med verneformålet eller påvirker verneverdiene nevneverdig. Den delen av idrettsarrangementet som går innenfor nasjonalparkgrensen, vurderes som bagatellmessig og forbigående forstyrrelser.

Brudd på vilkår kan også bli tatt med i betraktningen ved behandling av senere søknader.

Vi gjør oppmerksom på at vedtaket kun gir dispensasjon fra verneforskriften for Reisa nasjonalpark. Tiltaket kan også kreve tillatelse etter annet lovverk.

Saksopplysninger

Offroad Finnmark er et krevende terrengsykkelritt som årlig arrangeres med start og mål i Alta. Rittet består av ulike distanser og tiltrekker seg mellom 50 og 70 syklister. Rittet skal også

avholdes høsten 2024 i perioden 27. juli til 4. august, og traseen går delvis innenfor Reisa nasjonalparkgrensen.

Traseen følger etablerte kjørespor ifølge flyfoto. På det lengste er det ca. 40m innenfor nasjonalparkgrensen. Offroad Finnmark har brukt denne traseen også tidligere år, men da kun hatt dispensasjon fra kommunen.

Søknad om dispensasjoner for gjennomføring av sykkelrittet Offroad Finnmark 2024
27. juli - 04. august 2024 gjennomføres det 15. ordinære terrengsykkelrittet Offroad Finnmark (<http://offroadfinnmark.no>). Rittet går gjennom 6 kommuner i Finnmark og Troms. Det er deltagere fra 10 nasjoner. Offroad Finnmark består i år av 9 ulike konkurranser; Of Barneritt, Of Folkeritt Of Ungdomsritt, lokalt i Alta, og OF700, og OF700 Solo, OF300 team og Solo og OF150 Solo.

For å kunne gjennomføre rittet på en sikker og profesjonell måte trenger vi dispensasjon(er) fra lov om motorisert ferdsel i utmark. I tillegg vil vi dekke rittet med egne medieteam, som produserer materiale for eget bruk og for bruk i lokale og nasjonale medier.

Vi søker om følgende dispensasjoner:

5 stk. dispensasjon for kjøring i hele traseen for frakt av utstyr etc.

4 stk. dispensasjoner til medieteamene - i hele traséen. Vi trenger 4 stk. da det er flere medieteam som blir å være på forskjellige plasser.

4 stk. dispensasjoner til nødtransport i hele traséen. Disse skal benyttes til å assistere/hente ut eventuelt skadet rytter og utstyr under konkurransen

1 stk. dispensasjon for renovasjon, slik at vi kan plukke opp eventuelle etterlatenskaper og se til at alle porter i reingjerder er lukket.

Dispensasjonene må gjelde i perioden 25. juli til 06. august 2024.

Vedlagte kart beskriver sporene som skal sykles. Dere ser hvor vi trenger dispensasjoner. Det vil kunne komme små endringer i traséen, og endelig trasé vil være klar rundt 14. juli. Ønsker dere mer detaljerte kart, kan .gpx filer av trase oversendes.

Vi forplikter oss til å ta alle nødvendige miljøhensyn.

Vi kan garantere at all kjøring vil bli nøye vurdert og kvalitetssikret. Med ønske om rask og god behandling av søknaden.

Kjøretøy knyttet opp mot denne søknaden registreres av Skidoo-Senteret i Alta medio juli og overleveres OffroadFinnmark.

Forskrift og lovverk

Reisa nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon i 1986. **Formålet** med vernet er å bevare et vakkert og tilnærmet urørt fjell- og dalområde med dets plante- og dyreliv og geologiske forekomster, og å gi allmennheten adgang til friluftsliv i et slikt område.

I **forskriften** til Reisa nasjonalpark står det ifølge § 6. pkt. 6.1 at all ferdsel og aktivitet skal skje hensynsfullt og varsomt slik at en ikke skader natur- og kulturverdier, forstyrrer vilt, tamrein og bufe, eller er til ulempe for andre. Idrettsarrangement er forbudt.

Likevel kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernereglene etter § 48 i **naturmangfoldloven** når aktiviteten ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Ifølge **forvaltningsplanen** trenger Idrettsarrangementer uansett omfang særskilt tillatelse av forvaltningsmyndighet.

Vurdering

Søknaden vurderes etter forskriften om vern av Reisa nasjonalpark, forvaltningsplanen for Reisa nasjonalpark, og naturmangfoldloven.

Alt av idrettsarrangement er i utgangspunktet forbudt i Reisa nasjonalpark. I dette tilfelle vil arrangementet foregå langs grensen til nasjonalparken. Det er kun 1 km av traseen som vil gå innenfor nasjonalparkgrensen, med en avstand på 40m til grensen. Traseen som er planlagt brukt av Offroad Finnmark følger et allerede opparbeidet kjørespor og aktiviteten vil derfor ikke gjøre vesentlig ytterligere skade på terrenget. Hvis traseen må flyttes utenfor nasjonalparkgrensen, kan dette ha større skade på terrenget hvis det ikke finnes etablerte kjørespor som kan brukes. Løpet vil foregå over en kort tidsperiode og vurderes som bagatellmessig og forbigående forstyrrelser og vil derfor ikke påvirke omgivelsene nevneverdig. I slutten av juli og begynnelsen av august vil det også være lite reindriftsaktivitet i området.

Gitt rittets etablerte historie og betydning for lokalsamfunnet, vurderes aktiviteten som et særlig tilfelle med samfunnsmessig verdi. Arrangementet har positiv innvirkning på lokaløkonomien gjennom økt turisme og salg av tjenester. Behov knytter seg til nyttekjøring som ikke kan utføres på annen måte.

Vi vurderer at det kan gis dispensasjon etter § 48 som et særlig tilfelle med samfunnsmessig verdi som ikke strider med verneformålet eller påvirker verneverdiene nevneverdig. Den delen av idrettsarrangementet som går innenfor nasjonalparkgrensa vurderes som bagatellmessig og forbigående forstyrrelser.

Forvaltningsmyndighet vil likevel vurdere behovet for befarings etter sykkelritt, for å vurdere om bruken av ATV øker skade i terrenget.

De miljørettslige prinsippene i nml. § 8-12 må vurderes som ramme for om dispensasjon kan innvilges eller ikke.

§8 – kunnskapsgrunnet

Hovedøkosystemene der den planlagte traseen går omtales som hei og åpen vegetasjon og lite vegetert mark. Landskapet omtales som LA-TI-I-A-21 - Småkupert fjellandskap nær skoggrensen. Landskapet er i liten grad preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og

infrastruktur, selv om enkelte bygninger og linjeinngrep som veier og kraftledninger kan forekomme.

Ráisjávri og myrområdene i nærheten er viktige viltlokaliteter, men traseen går et godt stykke unna disse områdene. De viktige artene registret er også knyttet til disse myrområdene. Det ikke registrert prioriterte, verdifulle, utvalgte, truede eller nær truede naturtyper i nær området på Norsk rødliste for naturtyper 2018. På artsdatabanken er det heller ikke registrert prioriterte, verdifulle, sensitive eller truede arter i området ifølge Norsk rødliste for arter 2021. I naturbase finner vi heller ingen geologiske verdier knyttet til geologisk arv i nærområdet eller kulturminner.

Vi vurderer at effekten av aktiviteten i seg selv berører truede arter og naturtyper i liten grad og har begrenset samlet påvirkning på naturmangfold i området.

Kunnskapsgrunnet for området er godt nok i forhold til aktivitetens størrelse og at vi har en god forståelse om at naturverdiene i området vil påvirkes lite av aktiviteten. Kravet i naturmangfoldloven § 8 om at saken i hovedsak skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, er dermed oppfylt.

§9 - Føre var prinsippet

Saken anses som tilstrekkelig opplyst til å kunne ta en kunnskapsbasert beslutning i saken. Føre var prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse nå.

§ 10 – Samlet belastning

Det er allerede noe trafikk i området tilknyttet reindriftsaktivitet. Denne minimale forbigående forstyrrelsen anses ikke å ha vesentlig ytterligere påvirkning i området.

§11 – Kostnader ved miljøforringelse

Finnmarksrittene AS og deres sjåfører er selv ansvarlig for å påse at motorferdselen utføres på en slik måte at skadepotensialet på miljøet begrenses til et minimum. Eventuelle naturskader som oppstår, er de pliktet til å tilbakeføre til normaltstand.

§12 – Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Styrets behandling av saken legger til grunn at rittet følger etablerte kjørespor

Klagerett

Nasjonalparkstyrets vedtak kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet og sendes via nasjonalparkstyret, jmfør forvaltningsloven § 32.

Arkivsaksnr: 2024/3760-7

Saksbehandler: Nina Andrea
Storm

Dato: 23.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Reisa nasjonalparkstyre	19/24	31.05.2024

Ny konstruksjon til vedlagring ved Nausti

Forvalters innstilling

Med hjemmel i verneforskriften for Reisa nasjonalpark kap. 4 pkt. 8 jf. § 48 i naturmangfoldloven innvilges Nordreisa scooter- og båtforening dispensasjon til oppføring av konstruksjon til ved-lagring ved Naustihytta i Reisa nasjonalpark. Dispensasjonen innvilges med følgende vilkår:

- Konstruksjonen skal settes opp slik som beskrevet i søknaden
- Konstruksjonen skal lokaliseres nær eksisterende bygg der slike finnes.
- Konstruksjonen skal gis en utforming som gir minst mulig endring av landskapsinntrykk.
- Det skal fortrinnsvis benyttes trematerialer eller annet naturmateriale.
- Konstruksjonen skal fundamenteres uten graving i grunnen.
- Konstruksjonen skal ha maksimal størrelse på 3m²

Det legges til grunn at tiltaket er i tråd med verneformålet om å gi allmennheten adgang til friluftsliv i et slikt område. Tiltaket vurderes som såpass lite at det ikke vil påvirke andre verneverdier nevneverdig. Tiltaket i seg selv berører truet arter og naturtyper i liten grad og har begrenset samlet påvirkning på naturmangfoldet i området. Det illegges stor vekt at det har stått en gammel bukk der fra før og at det er behov for lagring av ved til friluftsbukker for å hindre villhogst i nasjonalparken som er et av bevaringsmålene i Reisa nasjonalpark.

Tiltaket er vurdert etter bestemmelsene i nml. §8-12 og anses som miljøforsvarlig hvis vilkårene oppfylles.

Vi gjør oppmerksom på at alle nye bygg og anlegg i Reisa nasjonalpark må søkes om på forhånd. Vedtaket gir kun dispensasjon fra verneforskriften for Reisa nasjonalpark. Tiltaket kan også kreve tillatelse etter annet lovverk. For eksempel fra grunneier og Nordreisa kommune (Plan- og bygningsloven).

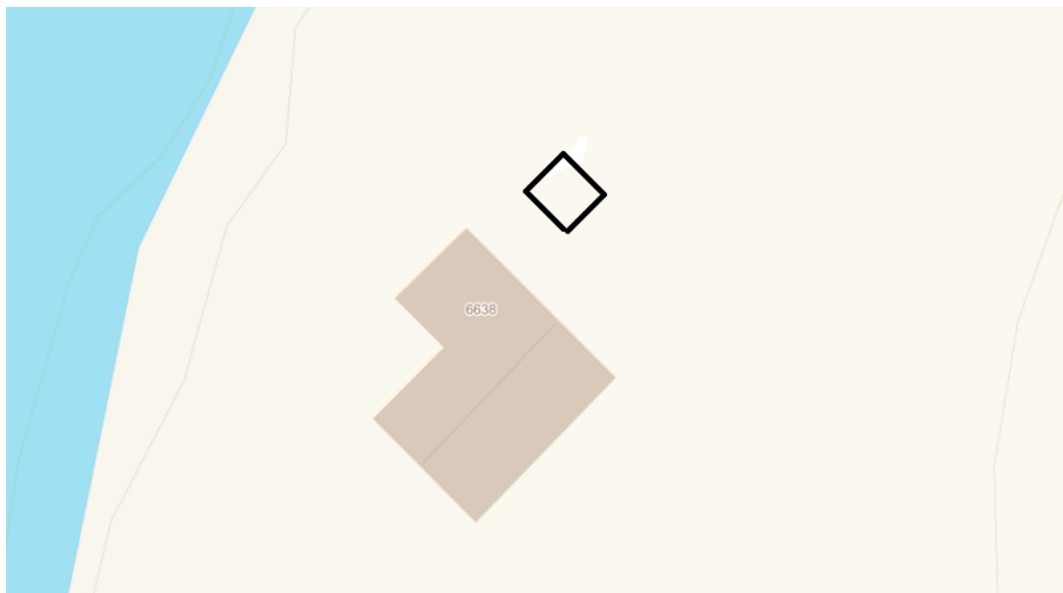
Vedtaket kan påklages til miljødirektoratet innen 3 uker. Klagen sendes til Reisa nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

Ved Naustihytta har det tidligere stått en gammel nedslitt vedbukk i mange år som har vært brukt av Nordreisa scooter- og båtforening (NSBF) til lagring av strangved. I mars 2024 ble det satt opp en ny vedbukk uten at det ble søkt om på forhånd. Samtidig ble det ryddet opp rundt

hytta. NSBF opererte i god tro om at de kunne sette opp en ny uten at det var nødvendig å søke om det. De ønsker å søke om å beholde den slik den står i dag, men vil gjerne ha innspill fra nasjonalparkstyret på evt. endringer som kan gjøres.

Ca. høyde ifra bakken er 50cm. Ca. høyde på stolper 1,5m. Lengde x bredde: 3x3meter. Avstand fra hytte ca. 3-4 meter. Dette er ca. beregninger. NSBF kan beise den i samme farge som hytta så blir den enda mindre synlig og mindre avrenning ifra impregneringen. De foreslår også å bytte ut materiale med naturmateriale. Bukken er ikke fundamentert i bakken og kan flyttes. Det er brukt trykkimpregnert trevirke i tillegg til naturmateriel.

Er ikke trykkimpregnert veldig miljøskadelig?

Trykkimpregnert trevirke impregneres i dag hovedsaklig med kobberholdige impregneringsmidler (Cu). Kobber er et grunnstoff som finnes naturlig i jordsmonnet. Små mengder av kobbersaltene i trykkimpregnert tre vil vaskes ut under bruk. Dette vil imidlertid binde seg til det øverste jordlaget der konstruksjonen står, og forbli der. Det er da lite tilgjengelig for planter, dyr og mennesker. Overflatebehandling med en terrasseolje vil redusere denne utvaskingen.

Hva gjør jeg med rester?

Moderne Cu-impregnert tre er ikke regnet som farlig avfall. Dessverre er det ikke mulig å se forskjell på Cu-impregnert tre og eldre typer, som var farlige å brenne, og vi har derfor samme regler for alle typer trykkimpregnert avfall (kapp, rivningsvirke o.l.). Trykkimpregnert avfall skal derfor ikke brennes, men leveres til godkjent mottak, for eksempel kommunens miljøstasjon.

Forskrift og lovverk

Reisa nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon i 1986. **Formålet** med vernet er å bevare et vakkert og tilnærmet urørt fjell- og dalområde med dets plante- og dyreliv og geologiske forekomster, og **å gi allmennheten adgang til friluftsliv i et slikt område.**

I forskriften til Reisa nasjonalpark står det ifølge § 1 pkt. 1.1 at landskapet skal være vernet mot tekniske inngrep av **enhver art**, herunder oppføring av bygninger og anlegg. Pkt. 1.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- oppføring av bygninger og anlegg i forbindelse med oppsyn og reindrift
- bygging av bruer og klopper
- merking av nye ruter (stier og løyper)

Forvaltningsmyndigheten kan likevel gjøre unntak fra vernereglene etter kap. 4 pkt. 8 jf. § 48 når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser og arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi, eller i særlige tilfeller når dette ikke er i strid med formålet med nasjonalparken.

Ifølge **forvaltningsplanen** er det satt som et forvaltningsmål at «forvaltningsmyndigheten skal tilrettelegge for allmennheten adgang til friluftsliv i de deler av områdene hvor dette er

formålstjenlig. Friluftsliv skal være med på å bidra positivt til livskvalitet, helse og trivsel og som grunnlag for lokal næringsutvikling.»

Vurdering

Søknaden vurderes etter formålet og forskriften om vern av Reisa nasjonalpark, forvaltningsplanen for Reisa nasjonalpark, og naturmangfoldloven.

Det er i utgangspunktet forbud mot alle typer inngrep i nasjonalparken. Forvaltningsmyndighet kan i dette tilfellet ikke gi tillatelse etter verneforskriften pkt. 1.3. Forvaltningsmyndigheten kan likevel gjøre unntak fra vernereglene etter kap. 4 pkt. 8 jf. § 48 når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser og arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi, eller i særlige tilfeller når dette ikke er i strid med formålet med nasjonalparken.

Vi vurderer at det kan gis dispensasjon etter kap. 4 pkt. 8 jf. § 48 som et særlig tilfelle som er i tråd med verneformålet om å gi allmennheten adgang til friluftsliv i et slikt område. Tiltaket vurderes som såpass lite at det ikke vil påvirke andre verneverdier nevneverdig. Tiltaket skal tilknyttes en allerede eksisterende hytte brukt av friluftsbukere. Tilgang til ved i nærheten av rasteplasser og hytter er viktig for å unngå villhogst i verneområdet. Dette er knyttet til et av bevaringsmålene til Reisa nasjonalpark.

De miljørettslige prinsippene i nml. § 8-12 må vurderes som ramme for om dispensasjon kan innvilges eller ikke.

§ 8 – kunnskapsgrunnlaget

I naturbase beskrives hovedøkosystemet i området som skog. Landskapstypen beskrives som LA-TI-I-D-32 - Relativt åpent dallandskap under skoggrensen. Et stykke unna Naustihytta kan vi finne naturtypen Rik sump- og kildeskog med KU verdi. Den nærmeste kartleggingsenheten beskrives som: Hovedtype: Skogsmark, lav-lågurtskog. Lav-lågurtskog er åpen skog dominert av furu og med glissent feltsjikt karakterisert av lyng, urter og lav. I nordboreal sone er lav-lågurtskog oftest en grunnlendt fjellbjørkeskog. Det er derimot ikke registrert prioriterte, verdifulle, utvalgte, truede eller nær truede naturtyper på Norsk rødliste for naturtyper 2018.

På artsdatabanken er det ikke registrert prioriterte, verdifulle, sensitive eller truede arter i Norsk rødliste for arter 2021 i nærheten av Naustihytta. Derimot vet vi at Reisa nasjonalpark er viktig for flere rovfugler og pattedyr som er registrerte som sensitive arter. I nærområdet er det kun registrert en art (Perlodes dispar) av nasjonal forvaltningsinteresse som står på rødlista for arter 2021.

I naturbase finner vi heller ingen geologiske verdier knyttet til geologisk arv i nærområdet. Derimot er hele Reisadalen kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse.

Området langs Reisaelva innenfor Reisa nasjonalpark vurderes som godt kartlagt. Vi vurderer at tiltaket ikke vil påvirke naturmangfoldet i området. Kravet i naturmangfoldloven § 8 om at saken i hovedsak skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, er dermed oppfylt.

§ 9 - Føre var prinsippet

Saken anses som tilstrekkelig opplyst til å kunne ta en kunnskapsbasert beslutning i saken. Føre var prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse nå.

§ 10 – Samlet belastning

Området er allerede tatt i bruk til friluftsliv på grunn av Naustihytta som ligger her. Hytta ble gitt fra turlaget til Nordreisa scooter- og båtforening på 90-tallet og senere flyttet fra Nedrefoss til Nausti. Konstruksjonen til lagring av ved vil ikke øke ferdselen til området. Konstruksjonen til vedlagring vil være en minimal ekstra belastning på området.

§ 11 – Kostnader ved miljøforringelse

Kommer ikke til anvendelse i denne saken så lenge vilkårene overholdes.

§12 – Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Vilkår satt som forutsetning for godkjent søknad ligger til grunn for Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.